

TOTAALDOCUMENT BEOORDELING CvD 2025 t.b.v. VGN WAAIER CLIËNTERVARINGSINSTRUMENTEN 2026

*Commissie van Deskundigen
December 2025*

Inhoudsopgave

Bestaande instrumenten	2
Ben ik tevreden? – Gesprekslijst en Ben ik tevreden? Klein kijken – Observatielijst EMB (Praktikon)	2
Cliëntervaringsonderzoek (Customeyes)	5
Cliënten aan het woord (Ipso Facto)	8
Cliënten over kwaliteit (Het LSR)	11
Cliënten over kwaliteit – EMB (Het LSR)	14
Dit vind ik ervan (Platform Dit vind ik ervan)	16
Goed Leven Gesprek (De Geeter & Musterman)	20
Mijn Mening (Koraal)	22
Personal Outcome Scale (POS NL)	25
Quality Qube (Stichting Facit en Joost Tan O&A)	28
Quality Qube EMB (Stichting Facit en Joost Tan O&A)	31
VanZelfsprekend (Landmerc B.V., Landzijde, Samenwerkende Zorgboeren Zuid (SZZ) en Resultaatmeetexpert (RME))	33
Nieuwe indienen	37
Askemo	37

Bestaande instrumenten

Ben ik tevreden? – Gesprekslijst en Ben ik tevreden? Klein kijken – Observatielijst EMB (Praktikon)

Van: Commissie van deskundigen Kwaliteitsinstrumenten Bouwsteen 2
Aan: Praktikon
Betreft: Reactie op doorontwikkeling *Ben ik Tevreden? Gesprekslijst* en *Ben ik tevreden? Klein kijken – Observatielijst EMB*
Datum: 11-12-2025

1. Inleiding

U heeft in augustus 2025 informatie aangeboden over de doorontwikkeling van uw instrumenten, waarvoor hartelijk dank. Bij deze ontvangt u de reactie van de commissie van deskundigen¹.

Uw instrumenten *Ben ik Tevreden? – Gesprekslijst* en *Ben ik Tevreden? Klein kijken – Observatielijst EMB* zijn opgenomen in de Waaier 2023-2025, in categorie I². Aan de ontwikkelaars die in deze categorie zijn ingedeeld, heeft de commissie van deskundigen gevraagd om te rapporteren over de doorontwikkeling van hun instrument met betrekking tot de criteria:

- Criterium 1* Het instrument levert cliëntinformatie op individueel niveau.
- Criterium 2* De systematiek is ingebed in de zorgplancyclus.
- Criterium 3* Het instrument geeft zicht op ervaringen en concrete verbeterwensen van de individuele cliënt.
- Criterium 4* Gegevens kunnen (anoniem) worden geaggregeerd naar verschillende niveaus (team, afdeling/vestiging, organisatie).
- Criterium 5* Er zijn waarborgen voor continuïteit van de ontwikkeling wat betreft voortbestaan en doorontwikkeling.
- Criterium 6* Geëxpliciteerd is onder welke omstandigheden een instrument zinvol is, en onder welke voorwaarden het tot zijn recht komt.
- Criterium 7* Het instrument moet betrouwbare metingen opleveren.
- Criterium 8* Het betreft een valide instrument.

2. Beoordeling

Ben ik Tevreden? laat een mooie doorontwikkeling zien. Met de toevoeging van nieuwe modules, het Gespreksspel, meer actieve werkvormen in de training en e-learning wordt duidelijk dat het instrument voortdurend wordt verbeterd in samenspraak met de praktijk. Dit versterkt zowel de bruikbaarheid als de waarde voor organisaties en begeleiders. Ook is de commissie positief over de voorgenomen integratie van de verkorte lijst en de oorspronkelijke gesprekslijst.

¹ De commissie bestaat uit: Prof. dr. ir. Kees Ahaus, voorzitter | Prof. dr. Petri Embregts | Prof. dr. Hennie Boeije.
De commissie wordt bijgestaan door dr. Willemijn de Ridder, wetenschappelijk secretaris. Waarnemers zijn Peter Kruithof en Annemarie Peters-Bartraij, bureau VGN.

² Categorie I: Toegelaten tot de Waaier; iedere 3 jaar een uitgebreide rapportage, tussentijds beknopt.
Categorie II: Toegelaten tot de Waaier, met ontwikkelopgave(n); iedere drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling van alle criteria. Mogelijkheid om jaarlijks te rapporteren over de doorontwikkeling van de specifieke ontwikkelopgave(n) om kans te krijgen op toelating tot categorie I.

Conclusie

De commissie adviseert het bestuur VGN uw instrumenten *Ben ik Tevreden? Gesprekslijst* en *Ben ik Tevreden? Klein kijken - Observatielijst EMB* te behouden voor de Waaier 2026 t/m 2028, met de status categorie I.

3. Toelichting**Criterium 1 en 3** *Individuele ervaringen en wensen*

Samen met verschillende organisaties heeft u de *Module Zorgrelatie* ontwikkeld, die vrijblijvend kan worden ingezet als aanvulling op de *BiT Gesprekslijst* of *BiT Klein kijken Observatielijst*. In uw rapportage geeft u meer inzicht in de wijze waarop deze module tot stand is gekomen, en in de redenen van het vrijblijvende karakter. U laat zien goed naar de gebruikers te luisteren. Het is duidelijk dat gebruiksgemak en efficiëntie belangrijke criteria zijn voor het daadwerkelijk inzetten van dit instrument. De commissie is ook enthousiast over de praatplaat als praktisch hulpmiddel om verbeteracties vast te houden. Een voorbeeld ontvangt de commissie graag.

Met betrekking tot de observatielijst EMB herkent de commissie uw reflectie op de bevinding dat begeleiders en cliëntvertegenwoordigers het lastig vinden een inschatting te maken vanuit het perspectief van de cliënt. De commissie beoordeelt het als positief dat u hier aandacht aan besteedt in de trainingen en dat er gebruik kan worden gemaakt van een richtinggevende observatieset. De gestructureerde aanpak die uw instrument biedt, draagt bij aan het formuleren van verbeteracties gericht op de wensen van de individuele cliënt. Voor criterium 3 geeft u aan dat de observatievariant van het BiT gesprek tussen de belangrijke ander en de begeleider vaak gelijktijdig plaatsvindt met het evaluatiegesprek van het ondersteuningsplan. Dit is makkelijker te organiseren voor de belangrijke ander en daardoor wordt de deelname aan het BiT gesprek gestimuleerd. Ook deze observatie toont dat u meedenkt met de organisaties over het verbeteren van het gebruiksgemak. De commissie raadt u evenwel aan goed te blijven evalueren of het instrument in zo'n combinatiegesprek wordt gebruikt zoals bedoeld.

Criterium 2 *Aansluiting bij de zorgplancycclus*

De commissie waardeert uw inspanningen om uw instrumenten minder arbeidsintensief te maken en tegelijkertijd de diepgang en methodologische kwaliteit te behouden. De commissie kan zich ook voorstellen dat het gebruik van verschillende varianten van het instrument suboptimaal is.

De commissie begrijpt dan ook het voornemen van de integratie van de verkorte lijst en de oorspronkelijke lijst. Het voornemen om alleen de vragen van de verkorte lijst verplicht te stellen, en de andere vragen optioneel aan te bieden sluit aan bij de wens van de organisaties. Het is daarbij wel cruciaal dat de cliënt (eventueel met de belangrijke ander) bepaalt welke domeinen er uitgebreider uitgevraagd en besproken worden, met bijvoorbeeld een minimum van -maar niet beperkt tot- drie domeinen. Kwaliteit van leven is immers een multidimensionaal construct en op die manier blijft gewaarborgd dat de ervaring van de cliënt in bredere zin besproken wordt. Uiteraard zal de nieuwe, geïntegreerde lijst opnieuw getoetst moeten worden op betrouwbaarheid en validiteit.

Criterium 4 *Aggregatie*

In uw rapportage reflecteert u op de kwalitatieve kant van uw instrumenten. U maakt inzichtelijk hoe opvallende (kwantitatieve) patronen leidend zijn voor verdere (kwalitatieve) analyse van een specifiek thema. Voor de kwalitatieve analyse kunnen organisaties het codeerformat of open codering gebruiken. In de voorwaarden voor zinvol gebruik en de kwaliteitscheck hebt u opgenomen dat de kwalitatieve resultaten geanalyseerd, gerapporteerd en opgevolgd moeten worden. U geeft aan organisaties te ondersteunen bij de analyse en maatwerk te bieden als daar

vraag naar is. De commissie vraagt zich af of u er zicht op hebt hoe organisaties omgaan met de analyse wanneer ze u niet om ondersteuning vragen.

Tot slot geeft u aan te willen verkennen onder welke voorwaarden AI kan helpen bij kwalitatieve analyses. De commissie ziet ook de potentie van AI, zolang de privacy risico's in acht worden genomen. AI kan zeer waardevol zijn voor onder andere kwalitatieve analyses en het verminderen van administratieve lasten. De commissie volgt daarom graag uw vorderingen en het proces dat wordt doorlopen, hetgeen ook voor andere ontwikkelaars van toegevoegde waarde kan zijn.

Criterium 5 *Continuïteit*

Dankzij de continuïteit van het Praktikon-team achter *Ben ik Tevreden?* verlopen de contacten met organisaties soepel en wordt de doorontwikkeling versterkt. Goed om te lezen dat het team toegang heeft tot extra kennis en expertise op het gebied van onderzoek en vragenlijstontwikkeling.

Criterium 6 *Voorwaarden voor zinvol gebruik*

In het verlengde van de reactie bij criterium 4 oordeelt de commissie positief dat u meer nadruk hebt gelegd op de kwalitatieve analyse in uw voorwaarden voor zinvol gebruik. Ook kijkt de commissie uit naar de uitkomsten van uw verkenning naar best practices en belemmerende factoren voor de implementatie en verankering van BiT binnen zorgorganisaties.

Criterium 7 en 8 *Betrouwbaarheid en Validiteit*

U geeft aan in 2026-2027 een nieuw onderzoek naar de betrouwbaarheid en validiteit uit te voeren op de gereviseerde versie van de *BiT Gesprekslijst*. Ook zal u hierbij de aandachtspunten van de commissie meenemen. Gezien uw overwegingen rond het integreren van de verkorte lijst met de oorspronkelijke lijst, raadt de commissie u aan eerst die aanpassingen te doen alvorens het onderzoek naar betrouwbaarheid en validiteit uit te voeren. De commissie verneemt t.z.t. graag de resultaten.

4. Hoe verder?

De VGN zorgt ervoor dat de bevindingen van de commissie van deskundigen over de Waaier wederom transparant gepubliceerd worden via de website. De VGN heeft afgelopen tijd gewerkt aan het verbeteren van de online informatievoorziening over de Waaier (o.a. vindbaarheid, soort informatie, links naar websites van ontwikkelaars). Hiermee hopen we de zorgorganisaties zo goed mogelijk te ondersteunen.

Conform de nieuwe beoordelingscyclus vindt in 2026 geen beoordeling van instrumenten in de Waaier plaats. In plaats daarvan organiseert de commissie opnieuw een Tweedaagse voor een inhoudelijke verdieping met ontwikkelaars en gebruikers van hun instrument. Deze Tweedaagse zal plaatsvinden op **maandag 12 en dinsdag 13 oktober 2026**. Meer informatie over de exacte planning, agendapunten en eventuele voorbereiding volgt later.

In 2027 vindt de beoordeling van instrumenten in categorie II plaats en in 2028 de beoordeling van instrumenten in categorie I. Ook blijft het in 2026 mogelijk om nieuwe instrumenten in te dienen. De exacte planning en formats ontvangt u tijdig.

Cliëntervaringsonderzoek (Customeyes)

Van: Commissie van deskundigen Kwaliteitsinstrumenten Bouwsteen 2
Aan: Customeyes
Betreft: Reactie op doorontwikkeling "Cliëntervaringsonderzoek"
Datum: 11-12-2025

1. Inleiding

U heeft op 29 augustus 2025 informatie aangeboden over de doorontwikkeling van uw instrument, waarvoor hartelijk dank. Bij deze ontvangt u de reactie van de commissie van deskundigen³.

Uw instrument is opgenomen in de Waaier 2023-2025, in categorie I⁴. Aan de ontwikkelaars die in deze categorie zijn ingedeeld, heeft de commissie van deskundigen gevraagd om te rapporteren over de doorontwikkeling van hun instrument met betrekking tot de criteria:

- Criterium 1* Het instrument levert cliëntinformatie op individueel niveau.
- Criterium 2* De systematiek is ingebed in de zorgplancyclus.
- Criterium 3* Het instrument geeft zicht op ervaringen en concrete verbeterwensen van de individuele cliënt.
- Criterium 4* Gegevens kunnen (anoniem) worden geaggregeerd naar verschillende niveaus (team, afdeling/vestiging, organisatie).
- Criterium 5* Er zijn waarborgen voor continuïteit van de ontwikkeling wat betreft voortbestaan en doorontwikkeling.
- Criterium 6* Geëxpliciteerd is onder welke omstandigheden een instrument zinvol is, en onder welke voorwaarden het tot zijn recht komt.
- Criterium 7* Het instrument moet betrouwbare metingen opleveren.
- Criterium 8* Het betreft een valide instrument.

2. Beoordeling

Uw rapportage laat zien dat uw instrument continu in ontwikkeling is. De commissie is onder de indruk van uw aandacht voor technologie en de acceptatie daarvan. Dat blijkt bijvoorbeeld uit de digitale mogelijkheden van de vragenlijst, de koppeling tussen de vragenlijst en het ECD, het realtime inzicht dat het dashboard biedt, de gebruiksvriendelijke analysetools en uit uw inspanningen om AI in te zetten voor het analyseren van kwalitatieve antwoorden. Dat u daarbij de focus houdt op dataveiligheid is zeer te prijzen. Uw instrument sluit goed aan bij de mogelijkheden en beperkingen van de huidige tijd. De commissie is dan ook zeer benieuwd naar de voortzetting van uw ontwikkelingen op het gebied van technologie en stimuleert u van harte daarmee door te gaan.

Conclusie

De Commissie adviseert het bestuur VGN uw instrument 'Cliëntervaringsonderzoek' te behouden voor de Waaier 2026 t/m 2028, met de status categorie I.

³ De commissie bestaat uit: Prof. dr. ir. Kees Ahaus, voorzitter | Prof. dr. Petri Embregts | Prof. dr. Hennie Boeije.
De commissie wordt bijgestaan door dr. Willemijn de Ridder, wetenschappelijk secretaris. Waarnemers zijn Peter Kruithof en Annemarie Peters-Bartraij, bureau VGN.

⁴ Categorie I: Toegelaten tot de Waaier; elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling opleveren, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen.
Categorie II: Toegelaten tot de Waaier, met ontwikkelopgave(n); elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling van alle criteria, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen. Mogelijkheid om jaarlijks te rapporteren over de doorontwikkeling van de specifieke ontwikkelopgave(n) om kans te krijgen op toelating tot categorie I.

3. Toelichting

Criterium 1 en 3 Individuele ervaringen en wensen

Het Cliëntervaringsonderzoek haalt de ervaringen en wensen van individuen op. De vragen zijn duidelijk en de vragenlijst is kort. Ook is het prettig dat de cliënt de instructieve filmpjes kan bekijken, tussendoor kan opslaan, en dat er getoond wordt wat de voortgang is van het invullen. De commissie ziet de voordelen van het digitaal afnemen van deze vragenlijst. Zo krijgen cliënten alleen de vragen die relevant voor hen zijn. En doordat het instrument rechtstreeks aan het ECD gekoppeld is, kan er direct gereflecteerd worden op de antwoorden in combinatie met het zorgplan, mits daarvoor toestemming is van de cliënt. Het instrument heeft herkenbare thema's, is persoonlijk en efficiënt.

Criterium 2 Aansluiting bij de zorgplancycclus

Het instrument is onderdeel van de zorgplancycclus. Doordat afspraken tussen cliënt en begeleider worden vastgelegd is de continuïteit gewaarborgd waarmee verbeteringen worden aangebracht die van belang zijn voor de individuele cliënt. Bovendien resulteert de automatische manier van rapporteren in het ECD in verminderde administratieve lasten van zorgprofessional (en cliënt en verwanten).

De commissie vindt het interessant dat u een beweging ziet naar continu meten, terwijl de commissie juist signaleert dat zorgorganisaties minder willen meten. In dat kader schrijft u ook dat het aanvraagportaal de kans biedt om vragenlijsten op elk moment te kunnen inzetten, maar is daar nu behoefte aan?

Criterium 4 Aggregatie

De commissie is enthousiast over het aanbieden van informatie, overzicht en advies aan de hand van het waardemodel. Ook biedt het dashboard een overzichtelijk middel om te verbeteren. De workshop 'Aan de slag met de resultaten' lijkt een waardevolle aanvulling. Door organisaties zelf na te laten denken over de resultaten, worden inzicht en motivatie verhoogd om daadwerkelijk te verbeteren. Het is de commissie niet helemaal duidelijk hoe de antwoorden op de open vragen terugkomen bij de aggregatie naar een ander niveau dan het cliëntniveau; zij ziet dat graag bij de volgende rapportage terugkomen.

Criterium 5 Continuïteit

Het cliëntervaringsinstrument is ingebed in een stabiele ontwikkelstructuur waar de nadruk ligt op innovatie, gebruiksvriendelijkheid en veiligheid. De commissie is benieuwd naar de uitrol van de roadmap voor toekomstige uitbreidingen, waaronder AI-integratie en verbeterde analysetools. Ook leest de commissie graag meer over de manier waarop u de dataveiligheid borgt bij deze ontwikkelingen.

Criterium 6 Voorwaarden voor zinvol gebruik

In uw e-book heeft u een 'Checklist voor een succesvol cliëntervaringsonderzoek' opgenomen. Dit geeft duidelijk de voorwaarden voor zinvol gebruik aan. In uw rapportage geeft u daar nog een aantal aanvullingen op, zoals de dialoogvorm als effectieve inzet. De commissie waardeert ook uw focus op het betrekken van verwanten en de cliëntenraad.

Criterium 7 en 8 Betrouwbaarheid en Validiteit

De commissie heeft uw interpretatie van het betrouwbaarheids- en validiteitsonderzoek met interesse gelezen en heeft er een aantal vragen over. Allereerst is de commissie benieuwd naar uw standpunt met betrekking tot de stelling 'Mijn begeleider(s) helpen me gezond te leven'. Deze stelling komt in uw analyse naar voren als een unieke stelling die weinig verklaard wordt door de factor en daarnaast weinig relevante informatie oplevert voor de organisatie. U stelt voor deze

stelling duidelijker te maken door voorbeelden toe te voegen, ‘bijvoorbeeld met gezonde voeding en voldoende beweging’. Dit vindt de commissie een adequate verduidelijking. Uit McDonald’s Omega blijkt ook dat de schaal ‘lichamelijk welbevinden’ niet betrouwbaar is. U wil daar een vraag over hygiëne aan toevoegen om de schaal betrouwbaar te maken. Aangezien het domein lichamelijk welbevinden een belangrijk domein is voor kwaliteit van leven, en in uw waardemodel ook aan de basis staat, vindt de commissie het van groot belang dat u dit domein goed analyseert en verbetert.

Tot slot heeft de commissie in reactie op uw antwoorden op de beknopte vragen in 2024 gevraagd of u dieper in kunt gaan op de validiteit van het instrument voor ‘alle doelgroepen’. In uw rapportage zegt u dat de groep ‘lichamelijke beperking’ nooit als aparte groep is benaderd, maar dat u geen reden ziet om aan te nemen dat het instrument hiervoor niet valide zou zijn. Wat impliceert dit voor vervolgonderzoek? De commissie vraagt zich tevens af of er voor mensen die slechthorend zijn (een van uw doelgroepen) een optie is tot ondertiteling bij de filmpjes in het instrument.

4. Hoe verder?

De VGN zorgt ervoor dat de bevindingen van de commissie van deskundigen over de Waaier wederom transparant gepubliceerd worden via de website. De VGN heeft afgelopen tijd gewerkt aan het verbeteren van de online informatievoorziening over de Waaier (o.a. vindbaarheid, soort informatie, links naar websites van ontwikkelaars). Hiermee hopen we de zorgorganisaties zo goed mogelijk te ondersteunen.

Conform de nieuwe beoordelingscyclus vindt in 2026 geen beoordeling van instrumenten in de Waaier plaats. In plaats daarvan organiseert de commissie opnieuw een Tweedaagse voor een inhoudelijke verdieping met ontwikkelaars en gebruikers van hun instrument. Deze Tweedaagse zal plaatsvinden op **maandag 12 en dinsdag 13 oktober 2026**. Meer informatie over de exacte planning, agendapunten en eventuele voorbereiding volgt later.

In 2027 vindt de beoordeling van instrumenten in categorie II plaats en in 2028 de beoordeling van instrumenten in categorie I. Ook blijft het in 2026 mogelijk om nieuwe instrumenten in te dienen. De exacte planning en formats ontvangt u tijdig.

Cliënten aan het woord (Ipso Facto)

Van: Commissie van deskundigen Kwaliteitsinstrumenten Bouwsteen 2
Aan: Ipso Facto
Betreft: Reactie op doorontwikkeling 'Cliënten aan het woord'
Datum: 11-12-2025

1. Inleiding

U heeft op 28 augustus 2025 informatie aangeboden over de doorontwikkeling van uw instrument, waarvoor hartelijk dank. Bij deze ontvangt u de reactie van de commissie van deskundigen⁵.

Uw instrument is opgenomen in de Waaier 2023-2025, in categorie I⁶. Aan de ontwikkelaars die in deze categorie zijn ingedeeld, heeft de commissie van deskundigen gevraagd om te rapporteren over de doorontwikkeling van hun instrument met betrekking tot de criteria:

- Criterium 1* *Het instrument levert cliëntinformatie op individueel niveau.*
- Criterium 2* *De systematiek is ingebed in de zorgplancyclus.*
- Criterium 3* *Het instrument geeft zicht op ervaringen en concrete verbeterwensen van de individuele cliënt.*
- Criterium 4* *Gegevens kunnen (anoniem) worden geaggregeerd naar verschillende niveaus (team, afdeling/vestiging, organisatie).*
- Criterium 5* *Er zijn waarborgen voor continuïteit van de ontwikkeling wat betreft voortbestaan en doorontwikkeling.*
- Criterium 6* *Geëxpliciteerd is onder welke omstandigheden een instrument zinvol is, en onder welke voorwaarden het tot zijn recht komt.*
- Criterium 7* *Het instrument moet betrouwbare metingen opleveren.*
- Criterium 8* *Het betreft een valide instrument.*

2. Beoordeling

Uw rapportage laat zien dat de doorontwikkeling vooruitgang heeft geboekt. U beschrijft uitgebreid de veranderingen, zoals de aanpassing van antwoordopties en de aanpassing en samenvoeging van items. De commissie waardeert uw verbeteringen op basis van gebruikerservaringen. Mooi ook dat er belangstelling is om het instrument in te zetten bij andere doelgroepen, zoals mensen met een zintuiglijke of auditieve beperking en dat u het instrument daarop geschikt heeft gemaakt. U laat zien adequaat te analyseren en te overwegen voordat u aanpassingen doet. Ook past het bij de huidige tijd dat uw instrument korter en bondiger is geworden. Uw recente aanpassingen worden door de commissie dan ook als waardevol beoordeeld.

Conclusie

De Commissie adviseert het bestuur VGN uw instrument 'Cliënten aan het woord' te behouden voor de Waaier 2026 t/m 2028, met de status categorie I.

⁵ De commissie bestaat uit: Prof. dr. ir. Kees Ahaus, voorzitter | Prof. dr. Petri Embregts | Prof. dr. Hennie Boeije.
De commissie wordt bijgestaan door dr. Willemijn de Ridder, wetenschappelijk secretaris. Waarnemers zijn Peter Kruithof en Annemarie Peters-Bartraij, bureau VGN.

⁶ Categorie I: Toegelaten tot de Waaier; iedere 3 jaar een uitgebreide rapportage, tussentijds beknopt.
Categorie II: Toegelaten tot de Waaier, met ontwikkelopgave(n); iedere drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling van alle criteria. Mogelijkheid om jaarlijks te rapporteren over de doorontwikkeling van de specifieke ontwikkelopgave(n) om kans te krijgen op toelating tot categorie I.

3. Toelichting

Criterium 1 en 3 Individuele ervaringen en wensen

In 'Cliënten aan het woord' komen de individuele ervaringen en wensen van cliënten naar voren. De cliënt kan per onderwerp verbeterpunten aangeven en het persoonlijk dossier levert input voor de zorgplanbespreking. Mooi dat cliënten massaal kiezen voor het invullen van hun naam zodat deze werkwijze met persoonlijke dossiers kan plaatsvinden.

Het lijkt erop dat de praktische gevolgen van het instrument niet zo zeer onderdeel vormen van 'Cliënten aan het woord', maar dat het instrument vooral input levert. Input om in een later stadium, bijvoorbeeld tijdens de zorgplanbespreking, verbeteracties in te zetten. Om te garanderen dat de individuele ervaringen en wensen van de cliënt opvolging krijgen, moedigt de commissie Ipso Facto aan om na te denken over de manier waarop u meer kunt bijdragen aan gerichte verbeteracties voor de individuele client.

Criterium 2 Aansluiting bij de zorgplancycclus

U beschrijft dat het dossier voortkomend uit 'Cliënten aan het woord', geschikt is om te gebruiken als input voor het opstellen of bijstellen van het zorgplan, of als basis voor een gesprek tussen cliënt en begeleider over de geboden ondersteuning. De commissie stelt zich wel de vraag of het interview van 'Cliënten aan het woord' niet meer geïntegreerd kan worden bij het opstellen of bijstellen van het zorgplan, en het gesprek over geboden ondersteuning kan vervangen. Hierdoor kan dubbel werk voor zowel begeleider als cliënt voorkomen worden en wordt de kans gering dat 'Cliënten aan het woord' vooral gebruikt wordt als vinklijstje. De commissie ziet de potentie van het instrument om meer aan te sluiten bij de dagelijkse praktijk en meer diepgang te realiseren en daarmee impact te maken.

Criterium 4 Aggregatie

In de rapportage licht u toe hoe gebruikers op verschillende niveaus gebruik kunnen maken van geaggregeerde inzichten. De commissie complimenteert u met de gestructureerde wijze van aggregatie. Echter de wijze waarop bijvoorbeeld het verbeterplan tot stand komt blijft voor de commissie onduidelijk. In 2022 gaf u aan dat de Excel-sheet met het verbeterplan verder zou moeten worden ingevuld door het team/de medewerkers van de locatie waarop de resultaten betrekking hebben. De commissie vroeg toen hoe vaak en op welke wijze dit proces ook als zodanig vorm krijgt in de praktijk. In de volgende rapportageronde ziet de commissie graag een beschrijving van de wijze waarop de aanzet van het verbeterplan wordt omgezet in een daadwerkelijk verbeterplan.

In lijn met de vragen van de commissie over verbeteracties bij criterium 1 en 3, stelt de commissie de vraag waarom er wel een aanzet tot een verbeterplan op locatieniveau wordt geïnitieerd, maar geen aanzet tot een verbeterplan op individueel niveau.

Criterium 5 Continuïteit

Er is een goede basis voor de continuïteit van 'Cliënten aan het woord'.

Criterium 6 Voorwaarden voor zinvol gebruik

Uw rapportage getuigt van een zorgvuldige en structurele aanpak van het cliëntervaringsonderzoek. Punt van aandacht is dat in de 'criteria voor toetsing adequaat gebruik' niet wordt vermeld dat er per individu verbeteracties worden geformuleerd op basis van de verbeterpunten. De commissie raadt aan dit in uw voorwaarden en methodiek te verweven, om te voorkomen dat het instrument slechts informatie ophaalt, maar geen impact heeft voor de individuele cliënt.

De commissie is positief over de doorgevoerde veranderingen om het instrument korter en eenvoudiger te maken. U laat zien deze aanpassingen te doen op basis van wetenschappelijk analyses, en behoudt zo een valide en betrouwbaar instrument. De commissie begrijpt dat er grote aantallen nodig zijn voor het uitvoeren van analyses op de variaties die later zijn ontwikkeld, bijvoorbeeld voor cliënten met een auditieve beperking. De commissie ziet in een volgende rapportage graag uw planning hieromtrent.

4. Hoe verder?

De VGN zorgt ervoor dat de bevindingen van de commissie van deskundigen over de Waaier wederom transparant gepubliceerd worden via de website. De VGN heeft afgelopen tijd gewerkt aan het verbeteren van de online informatievoorziening over de Waaier (o.a. vindbaarheid, soort informatie, links naar websites van ontwikkelaars). Hiermee hopen we de zorgorganisaties zo goed mogelijk te ondersteunen.

Conform de nieuwe beoordelingscyclus vindt in 2026 geen beoordeling van instrumenten in de Waaier plaats. In plaats daarvan organiseert de commissie opnieuw een Tweedaagse voor een inhoudelijke verdieping met ontwikkelaars en gebruikers van hun instrument. Deze Tweedaagse zal plaatsvinden op **maandag 12 en dinsdag 13 oktober 2026**. Meer informatie over de exacte planning, agendapunten en eventuele voorbereiding volgt later.

In 2027 vindt de beoordeling van instrumenten in categorie II plaats en in 2028 de beoordeling van instrumenten in categorie I. Ook blijft het in 2026 mogelijk om nieuwe instrumenten in te dienen. De exacte planning en formats ontvangt u tijdig.

Cliënten over kwaliteit (Het LSR)

Van: Commissie van deskundigen Kwaliteitsinstrumenten Bouwsteen 2
Aan: Het LSR
Betreft: Reactie op doorontwikkeling 'Cliënten over Kwaliteit'
Datum: 11-12-2025

1. Inleiding

U heeft op 22 augustus 2025 informatie aangeboden over de doorontwikkeling van uw instrument, waarvoor hartelijk dank. Bij deze ontvangt u de reactie van de commissie van deskundigen⁷.

Uw instrument is opgenomen in de Waaier 2023-2025, in categorie I⁸. Aan de ontwikkelaars die in deze categorie zijn ingedeeld, heeft de commissie van deskundigen gevraagd om te rapporteren over de doorontwikkeling van hun instrument met betrekking tot de criteria:

- Criterion 1* *Het instrument levert cliëntinformatie op individueel niveau.*
- Criterion 2* *De systematiek is ingebed in de zorgplancyclus.*
- Criterion 3* *Het instrument geeft zicht op ervaringen en concrete verbeterwensen van de individuele cliënt.*
- Criterion 4* *Gegevens kunnen (anoniem) worden geaggregeerd naar verschillende niveaus (team, afdeling/vestiging, organisatie).*
- Criterion 5* *Er zijn waarborgen voor continuïteit van de ontwikkeling wat betreft voortbestaan en doorontwikkeling.*
- Criterion 6* *Geëxpliciteerd is onder welke omstandigheden een instrument zinvol is, en onder welke voorwaarden het tot zijn recht komt.*
- Criterion 7* *Het instrument moet betrouwbare metingen opleveren.*
- Criterion 8* *Het betreft een valide instrument.*

2. Beoordeling

Cliënten over Kwaliteit biedt mede dankzij de betrokkenheid van cliënten en eventueel hun naasten, medewerkers en management, breed gedragen en waardevolle input om de kwaliteit van bestaan van cliënten te verbeteren. Doordat het LSR de doorontwikkeling van CoK heeft ingebed in haar visie en plannen, ziet de commissie een continue doorontwikkeling.

Conclusie

De Commissie adviseert het bestuur VGN uw instrument 'Cliënten over Kwaliteit' te behouden voor de Waaier 2026 t/m 2028, met de status categorie I.

⁷ De commissie bestaat uit: Prof. dr. ir. Kees Ahaus, voorzitter | Prof. dr. Petri Embregts | Prof. dr. Hennie Boeije.
De commissie wordt bijgestaan door dr. Willemijn de Ridder, wetenschappelijk secretaris. Waarnemers zijn Peter Kruithof en Annemarie Peters-Bartraij, bureau VGN.

⁸ Categorie I: Toegelaten tot de Waaier; elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling opleveren, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen.
Categorie II: Toegelaten tot de Waaier, met ontwikkelopgave(n); elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling van alle criteria, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen. Mogelijkheid om jaarlijks te rapporteren over de doorontwikkeling van de specifieke ontwikkelopgave(n) om kans te krijgen op toelating tot categorie I.

3. Toelichting

Criterion 1 en 3 Individuele ervaringen en wensen

U laat zien dat u de stem van de individuele cliënt van het grootste belang acht. Dat begint met de heldere, eenvoudige taal en het betrekken van de cliëntenraden, en werkt door in de optie die de cliënt heeft om bij elke (kwantitatieve) vraag een toelichting te geven. Ook bepaalt de cliënt of de informatie wordt gedeeld met de persoonlijk begeleider en al dan niet wordt opgenomen in het dossier. De antwoorden op CoK bieden duidelijke handvatten voor de dialoog tussen cliënt en persoonlijk begeleider en het formuleren van wensen en/of (nieuwe) doelen in het zorg- of ondersteuningsplan op individueel niveau.

Op verzoek van de organisaties heeft u vragen over het gebruik van technologie toegevoegd aan het instrument. De commissie begrijpt goed dat deze wens er is. De inventariserende vraag die u heeft toegevoegd is wellicht nuttig om na te gaan welk beeld de cliënt heeft van de technische hulpmiddelen. We vinden het uitvragen van de ervaringen van de cliënt met de begeleiding door technische hulpmiddelen echter beter passen in een cliëntervaringsinstrument.

Criterion 2 Aansluiting bij de zorgplancycclus

CoK biedt de mogelijkheid de door de cliënt benoemde ervaringen direct op te nemen in het dossier van de cliënt en verder te bespreken met (andere) begeleiders. Verbeterpunten worden door het instrument opgehaald. U laat zien dat u luistert naar en open staat voor ervaringen in de praktijk door uw vragenlijst te spreiden over drie jaar, waardoor de tijdsinvestering per jaar minder is. De waarde voor de koppeling aan het ondersteuningsplan neemt in dat geval wel af. De commissie stelt zich de vraag of het inkorten van de gehele lijst die wel jaarlijks volledig wordt afgenomen niet beter aansluit bij de praktijk.

Criterion 4 Aggregatie

CoK biedt veel mogelijkheden om informatie op allerlei niveaus aan de organisaties aan te bieden. Ook het gebruik van praatplaten en cliëntversies voor onder meer de cliëntenraad vindt de commissie waardevol. De commissie heeft een vraag over het gebruik van de uitgebreide mogelijkheden tot aggregatie. In uw rapportage geeft u aan dat veel organisaties om kosten te drukken afzien van de laatste twee stappen van CoK, namelijk het verbeterplan en de evaluatie daarvan. Hoe borgt u dat deze stappen wel gezet worden, en dat ze op de juiste manier worden gezet?

Criterion 5 Continuïteit

De manier waarop het LSR georganiseerd is biedt een stabiele basis om de continuïteit en doorontwikkeling te waarborgen. Het instrument zelf, de begeleidende stukken en de rapportage wekken de indruk van een gedreven en stabiel team. Daarnaast is de commissie positief over de opzet van de CoK adviescommissie met deskundigen. LSR heeft een stevige klantenbasis.

Criterion 6 Voorwaarden voor zinvol gebruik

In uw startgesprek bespreekt u de voorwaarden voor zinvol gebruik, afgestemd op de organisatie. De commissie is te spreken over uw inzet om de cliënt via de cliëntenraad een grote rol te geven in het kiezen voor en het gebruik van uw instrument. Ook over het vergroten van draagvlak onder zorgprofessionals is de commissie enthousiast. Het maatwerk dat u onder meer biedt door de organisatie maximaal drie vragen toe te laten voegen over actuele thema's die bij de zorgaanbieder spelen, verhoogt de relevantie van het instrument voor de organisatie en mogelijk ook voor de cliënt. Zie verder de vragen van de commissie onder criterium 4 over het verbeterplan en de evaluatie daarvan.

Verder heeft de commissie een vraag over het achterwege laten van de e-learning. Een e-learning kan immers laagdrempelig zijn en makkelijk vorm te geven zijn. Ook kan het de kosten drukken bij organisaties die CoK afnemen. De commissie ziet derhalve graag uw argumentatie tegemoet voor het laten vallen van de e-learning. Zoals de commissie ook in 2022 opmerkte, is zij tevens benieuwd naar zowel de sterke punten als mogelijke aandachtspunten die naar voren komen uit het analyseren van de interviews, en eventuele gevolgen daarvan.

Criterium 7 en 8 Betrouwbaarheid en Validiteit

De commissie waardeert het gedegen onderzoek naar validiteit en betrouwbaarheid uitgevoerd door dr. Inge Wissink, waaruit blijkt dat de validiteit en betrouwbaarheid van CoK-vragenlijsten Wonen en Dagbesteding voldoende is. De commissie heeft een aantal vragen over eventuele volgende stappen op basis van de bevindingen. Zo laat het onderzoek zien dat de vraag: 'Als je het ergens niet mee eens bent voel je je dan vrij om dit te zeggen?' een lage factorlading heeft. Wat betekent dit resultaat voor het uitvragen van deze vraag? Het kan nuttig zijn om een ondergrens van factorlading voor een volgend onderzoek vast te stellen op basis waarvan een vraag verwijderd wordt.

Uit uw onderzoek blijkt dat het voor de interne consistentie niet uitmaakt of CoK door de cliënt zelf, met hulp van de persoonlijk begeleider, of door de cliënt met hulp van een andere begeleider wordt ingevuld. Echter, de vragenlijst Wonen en de vragenlijst Dagbesteding worden met de persoonlijk begeleider wel positiever ingevuld dan met een andere begeleider. Methodologisch kan men zich afvragen of de groepen vergelijkbaar zijn. Maar los daarvan is de commissie benieuwd naar uw gedachten over het positiever invullen van de vragenlijst wanneer de cliënt het samen met de persoonlijke begeleider invult. Aangezien veel vragen over de (persoonlijke) begeleiding gaan, is het ook voorstelbaar dat de cliënt dit positiever invult wanneer het samen met die begeleider is, dan dat de cliënt het werkelijk ervaart. Tegelijkertijd zien we uw overwegingen in de methodiekbeschrijving, waarin staat dat cliënten meer vertellen als het met hun persoonlijke begeleider is. De commissie acht uw reflectie hierop van waarde in een volgende rapportage (ook reeds in 2022 verzocht door de commissie).

4. Hoe verder?

De VGN zorgt ervoor dat de bevindingen van de commissie van deskundigen over de Waaier wederom transparant gepubliceerd worden via de website. De VGN heeft afgelopen tijd gewerkt aan het verbeteren van de online informatievoorziening over de Waaier (o.a. vindbaarheid, soort informatie, links naar websites van ontwikkelaars). Hiermee hopen we de zorgorganisaties zo goed mogelijk te ondersteunen.

Conform de nieuwe beoordelingscyclus vindt in 2026 geen beoordeling van instrumenten in de Waaier plaats. In plaats daarvan organiseert de commissie opnieuw een Tweedaagse voor een inhoudelijke verdieping met ontwikkelaars en gebruikers van hun instrument. Deze Tweedaagse zal plaatsvinden op **maandag 12 en dinsdag 13 oktober 2026**. Meer informatie over de exacte planning, agendapunten en eventuele voorbereiding volgt later.

In 2027 vindt de beoordeling van instrumenten in categorie II plaats en in 2028 de beoordeling van instrumenten in categorie I. Ook blijft het in 2026 mogelijk om nieuwe instrumenten in te dienen. De exacte planning en formats ontvangt u tijdig.

Clënten over kwaliteit – EMB (Het LSR)

Van: Commissie van deskundigen Kwaliteitsinstrumenten Bouwsteen 2
Aan: Het LSR
Betreft: Reactie op beknopte vragenlijst *Clënten over Kwaliteit - EMB*
Datum: 11-12-2025

1. Inleiding

U heeft op 29 augustus 2025 informatie aangeboden over de doorontwikkeling van uw instrument, waarvoor hartelijk dank. Bij deze ontvangt u de reactie van de commissie van deskundigen⁹.

Zoals eerder gecommuniceerd heeft uw reactie op de beknopte vragenlijst geen gevolgen voor de opname van uw instrument in de Waaier. Uw instrument blijft dus opgenomen in de Waaier 2026-2027, in categorie II¹⁰. Aan de ontwikkelaars die in deze categorie zijn ingedeeld, heeft de commissie van deskundigen gevraagd om een korte rapportage in te dienen over de doorontwikkeling van hun instrument met betrekking tot de ontwikkelingen sinds najaar 2024.

2. De (door)ontwikkeling van uw instrument

In de vorige beoordelingsronde (2024) gaf u uitgebreide informatie over de ontwikkelingen van uw instrument. De commissie merkt op dat er sinds deze laatste beoordelingsronde een aantal kleine stappen zijn gezet die vooral te maken hebben met de ondersteunende middelen (tools en ondersteuning). De commissie ziet weinig concrete stappen in de inhoudelijke doorontwikkeling zoals de methodische aanpak en de toetsing van betrouwbaarheid en validiteit. Via uw eigen communicatiekanalen heeft u meer aandacht gevraagd bij de zorgaanbieders voor uw instrument. Ook tracht u via de evaluatievragenlijst aandacht te vragen voor de wijze waarop de zorgaanbieders de bevindingen van de cliëntenraadpleging gebruiken op de verschillende niveaus in de organisatie. U geeft aan dat u 'bij voldoende respons' gaat kijken wat dit mogelijk betekent voor rapportage en werkwijze van CoK-EMB.

De commissie begrijpt dat u de input uit de bijeenkomst met EMB-ontwikkelaars en (eind)gebruikers wilt benutten om vervolgstappen vorm te geven en dat het ongelukkig is dat deze bijeenkomst verplaatst moest worden naar eind 2025. Toch is de commissie teleurgesteld dat er afgelopen jaar op het punt van de inhoudelijke doorontwikkeling en de beoogde stappen naar validering, nog weinig concrete vorderingen te zien zijn.

De commissie wijst u erop dat deze ontwikkelopgaven al sinds de toetreding van uw instrument in de Waaier in 2021 staan en verwacht dan ook bij een volgende rapportage (2027) dat u kunt laten zien dat deze in grote lijnen zijn opgelost.

3. Hoe verder?

De VGN zorgt ervoor dat de bevindingen van de commissie van deskundigen over de Waaier wederom transparant gepubliceerd worden via de website. De VGN heeft afgelopen tijd gewerkt aan het verbeteren van de online informatievoorziening over de Waaier (o.a. vindbaarheid, soort

⁹ De commissie bestaat uit: Prof. dr. ir. Kees Ahaus, voorzitter | Prof. dr. Petri Embregts | Prof. dr. Hennie Boelje.
De commissie wordt bijgestaan door dr. Willemijn de Ridder, wetenschappelijk secretaris. Waarnemers zijn Peter Kruithof en Annemarie Peters-Bartraij, bureau VGN.

¹⁰ Categorie I: Toegelaten tot de Waaier; elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling opleveren, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen.

Categorie II: Toegelaten tot de Waaier, met ontwikkelopgave(n); elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling van alle criteria, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen. Mogelijkheid om jaarlijks te rapporteren over de doorontwikkeling van de specifieke ontwikkelopgave(n) om kans te krijgen op toelating tot categorie I.

informatie, links naar websites van ontwikkelaars). Hiermee hopen we de zorgorganisaties zo goed mogelijk te ondersteunen.

Conform de nieuwe beoordelingscyclus vindt in 2026 geen beoordeling van instrumenten in de Waaier plaats. In plaats daarvan organiseert de commissie opnieuw een Tweedaagse voor een inhoudelijke verdieping met ontwikkelaars en gebruikers van hun instrument. Deze Tweedaagse zal plaatsvinden op **maandag 12 en dinsdag 13 oktober 2026**. Meer informatie over de exacte planning, agendapunten en eventuele voorbereiding volgt later.

In 2027 vindt de beoordeling van instrumenten in categorie II plaats en in 2028 de beoordeling van instrumenten in categorie I. Ook blijft het in 2026 mogelijk om nieuwe instrumenten in te dienen. De exacte planning en formats ontvangt u tijdig.

Dit vind ik ervan (Platform Dit vind ik ervan)

Van: Commissie van deskundigen Kwaliteitsinstrumenten Bouwsteen 2
Aan: Platform 'Dit vind ik ervan!'
Betreft: Reactie op doorontwikkeling 'Dit vind ik ervan! - Ik vertel', Dit vind ik ervan! - Ik zie en vertel' en Dit vind ik ervan! - Ik toon'
Datum: 11-12-2025

1. Inleiding

U heeft in juli 2025 informatie aangeboden over de doorontwikkeling van uw instrumenten, waarvoor hartelijk dank. Bij deze ontvangt u de reactie van de commissie van deskundigen¹¹.

Uw instrumenten "Ik vertel", "Ik zie en vertel" en "Ik toon" zijn opgenomen in de Waaier 2023-2025, in categorie I¹². Aan de ontwikkelaars die in deze categorie zijn ingedeeld, heeft de commissie van deskundigen gevraagd om te rapporteren over de doorontwikkeling van hun instrument(en) met betrekking tot de criteria:

- Criterium 1* Het instrument levert cliëntinformatie op individueel niveau.
- Criterium 2* De systematiek is ingebed in de zorgplancycclus.
- Criterium 3* Het instrument geeft zicht op ervaringen en concrete verbeterwensen van de individuele cliënt.
- Criterium 4* Gegevens kunnen (anoniem) worden geaggregeerd naar verschillende niveaus (team, afdeling/vestiging, organisatie).
- Criterium 5* Er zijn waarborgen voor continuïteit van de ontwikkeling wat betreft voortbestaan en doorontwikkeling.
- Criterium 6* Geëxpliciteerd is onder welke omstandigheden een instrument zinvol is, en onder welke voorwaarden het tot zijn recht komt.
- Criterium 7* Het instrument moet betrouwbare metingen opleveren.
- Criterium 8* Het betreft een valide instrument.

2. Beoordeling

Uit uw rapportage blijkt dat er enkele stappen in de doorontwikkeling zijn gezet. De commissie complimenteert u met de groei van 12 deelnemende organisaties t.o.v. de vorige beoordeling. Uw meerjarenplan toont uw worsteling met de uitdagingen van deze tijd, waarbij administratieve lasten in combinatie met een tekort aan zorgprofessionals ervoor kunnen zorgen dat het instrument niet wordt gebruikt, of niet zoals het bedoeld is. U probeert hier in samenwerking met gebruikers een antwoord op te vinden. De gebruikers hebben behoefte aan efficiëntie en vereenvoudiging. De vernieuwing van de scholing in de vorm van blended learning en de doorontwikkeling van de hulpmiddelen in de vorm van visuals sluiten aan bij die behoefte. De commissie waardeert ook uw inzet om DVIE makkelijker op te nemen in de methodische cyclus en om het goed vastleggen te vereenvoudigen, bijvoorbeeld door spraakgestuurd rapporteren. Naast de reeds genomen stappen, constateert de commissie dat bij een aantal acties een duidelijk plan ontbreekt. Ook komt in de rapportage te weinig urgentie naar voren om verdere ontwikkeling voortvarend op te pakken. De commissie heeft de instrumenten van DVIE altijd

¹¹ De commissie bestaat uit: Prof. dr. ir. Kees Ahaus, voorzitter | Prof. dr. Petri Embregts | Prof. dr. Hennie Boeije.
De commissie wordt bijgestaan door dr. Willemijn de Ridder, wetenschappelijk secretaris. Waarnemers zijn Peter Kruithof en Annemarie Peters-Bartraij, bureau VGN.

¹² Categorie I: Toegelaten tot de Waaier; elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling opleveren, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen.

Categorie II: Toegelaten tot de Waaier, met ontwikkelopgave(n); elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling van alle criteria, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen. Mogelijkheid om jaarlijks te rapporteren over de doorontwikkeling van de specifieke ontwikkelopgave(n) om kans te krijgen op toelating tot categorie I.

hoog gewaardeerd en ziet nog steeds veel potentie. Juist daarom wil zij benadrukken dat doorontwikkeling noodzakelijk is. Een duidelijke onderbouwing van gemaakte keuzes en een planmatige aanpak kunnen daarbij richting geven en de verdere ontwikkeling versterken.

Tot slot stelt u een vereenvoudiging van “Ik toon” voor. De commissie is kritisch over deze vereenvoudiging, die vooral een inperking van het instrument betekent. De commissie acht het onwaarschijnlijk dat de brede ervaring van de cliënt nog naar voren komt als slechts één thema besproken wordt. Een uitgebreide reactie kunt u vinden onder criterium 4.

Conclusie

De Commissie adviseert het bestuur VGN uw instrument ‘Dit vind ik ervan! - Ik vertel’, ‘Dit vind ik ervan! - Ik zie en vertel’ en ‘Dit vind ik ervan! - Ik toon’ te behouden voor de Waaier 2026 t/m 2028, met de status categorie I.

3. Toelichting

Criterium 1 en 3 Individuele ervaringen en wensen

De basis van ‘Dit vind ik ervan!’ is de onderzoekende dialoog met individuele cliënten en/of verwanten. Alle varianten van DVIE bieden maatwerk en sluiten aan bij de mogelijkheden, wensen en behoeften van de cliënt. Ook in de instrumenten “Ik zie en vertel” en “Ik toon” waarborgt u dat de individuele ervaringen en wensen van de cliënt naar voren komen, bijvoorbeeld door altijd minimaal 2 mensen te laten scoren. De inzet van “Ik zie en vertel” of “Ik toon” als aanvulling op “Ik vertel” wanneer dat nodig of wenselijk is, maakt DVIE een gepersonaliseerd instrument.

In 2020 schreef deze commissie onder de indruk te zijn van de continue aandacht van het Platform om de onderzoekende dialoog te blijven stimuleren. Tevens concludeerden we dat ondanks het voortdurend aanjagen van het daadwerkelijk inzetten van een instrument een lastige opgave blijft. De afgelopen jaren is dat zeker niet makkelijker geworden, blijkt ook uit uw meerjarenplan. De commissie herkent dat het via een onderzoekende dialoog vaststellen van kwaliteit van leven een intensief proces is. We zijn daarom benieuwd naar de vervolgacties uit het meerjarenplan om met dit spanningsveld om te gaan.

Criterium 2 Aansluiting bij de zorgplancyclus

De commissie waardeert de aandacht die u besteedt aan het inbedden van cliëntervaringen die voortkomen uit ‘Dit vind ik ervan!’ in de methodische cyclus van het zorgplan. U geeft aan dat gebruikers van DVIE het toch vaak zien als iets extra's. De commissie herkent deze bevindingen; dit geluid kwam ook naar voren uit recente masteronderzoeken naar dit onderwerp. U hebt een werkwijze als hulpmiddel geschreven en u maakt daarnaast duidelijk hoe DVIE zich verhoudt tot het gebruik van methodieken zoals Triple-C. U helpt zo de gebruiker en u geeft invulling aan de vraag van de commissie om u duidelijker te verhouden tot methodieken. U kunt eenzelfde soort werkwijze schrijven voor LACCS. Ook probeert u de lasten voor de zorgprofessional te verlichten door te onderzoeken of DVIE spraakgestuurd in het EPD opgenomen kan worden, maar helaas is Nedap nog niet zo ver.

Criterium 4 Aggregatie

De commissie waardeert de moeite die u doet om het de deelnemers makkelijker te maken om informatie te verzamelen en te analyseren, en daarmee te aggregeren naar verschillende niveaus. De commissie begrijpt ook de verkenning van het inzetten van technologie om de informatie te verzamelen en te analyseren en wacht met grote interesse de uitkomsten van dit

project af. Wel vraagt de commissie zich af of er door het niet zelf analyseren een deel van de (team)ontwikkeling verloren gaat en mogelijk ook motivatie om veranderingen door te voeren.

Criterion 5 Continuïteit

U geeft aan dat wisselingen in management en medewerkers vertraging op projecten hebben veroorzaakt. Wellicht is dit de reden van het gebrek aan richting die de commissie in uw rapportage bespeurt.

De organisatie van 'Dit vind ik ervan!' vanuit bestuurlijke coöperatie biedt voldoende basis voor de continuïteit.

Criterion 6 Voorwaarden voor zinvol gebruik

Uit uw rapportages blijkt opnieuw dat de verwachtingen rondom ieders inspanningen worden besproken, schriftelijk vastgelegd en bekrachtigd door ondertekening, met behoud van het verbinden aan de bedoeling. De commissie waardeert uw hulp bij de implementatie door middel van bijvoorbeeld het startgesprek. Desondanks zijn er organisaties die "Ik toon" niet gebruiken zoals bedoeld, maar er een vrije vorm aan gegeven. Een reden daarvoor is onder andere de hoge arbeidsintensiviteit van het oorspronkelijke instrument. Daarom stelt u wijzigingen van "Ik toon" voor, en stelt u een aantal vragen aan de commissie.

Allereerst is het goed om te zien dat u met externe partijen onderzoekt hoe het instrument gebruiksvriendelijker kan worden. De commissie is een voorstander van vereenvoudiging indien dat leidt tot het (blijven) gebruiken van het instrument, mits de kwaliteit gewaarborgd blijft.

De commissie ziet uw inspanningen om mee te bewegen met de huidige tijd, en tegelijkertijd de ziel van het instrument en de organisatie te behouden. De commissie vindt dit lovenswaardig.

De uitdaging zit precies daar: hoe kunnen we recht blijven doen aan onderzoek naar de ervaringen van de individuele cliënt, in een context gekenmerkt door personeelskrapte en tijdsdruk?

De commissie begrijpt daarom het loslaten van het tweede filmmoment, wat weinig invloed lijkt te hebben op de kwaliteit van het instrument. De commissie is daarentegen kritisch op het koppelen van slechts één te bespreken onderwerp aan de thema's van DVIE. De commissie vindt het onwaarschijnlijk dat de volledige ervaring van de cliënt hiermee nog aan de orde komt. Zeker voor mensen voor wie het moeilijk is zichzelf uit te spreken, is het van belang dat er tijd genomen wordt voor alle relevante aspecten die van invloed zijn op hun kwaliteit van bestaan. De commissie kan zich voorstellen dat u in samenspraak met de cliënt en belangrijke anderen bepaalt welke thema's besproken worden.

In de beoordeling van 2022 moedigde de commissie u aan expliciet te reflecteren op de specifieke voorwaarden voor en ervaringen met zinvol gebruik van 'Ik toon' in de praktijk ten opzichte van de andere varianten van DVIE, juist gezien de verschillende aanpak. Die reflectie ziet de commissie helaas nog niet terug en zij bespreekt dat graag met u tijdens de Tweedaagse bijeenkomst in 2026.

Criterion 7 en 8 Betrouwbaarheid en Validiteit

De voortgangsrapportage en het meerjarenplan tonen hoe de inzichten uit het onderzoek onder leiding van dr. Gustaaf Bos stevig zijn verankerd in de doorontwikkeling. De commissie spreekt waardering uit voor de transparantie die in het meerjarenplan wordt geboden, waarin de resultaten van de afgeronde boostplannen een duidelijke plek hebben gekregen.

Eerder gaf de commissie u het advies om bij de verbetering van de implementatie de betrouwbaarheid en validiteit te borgen en derhalve de kwaliteit van uw instrumentarium te behouden. U geeft aan dat er weinig wijzigingen zijn geweest die invloed hebben op de validiteit

en betrouwbaarheid. Zoals u zelf aangeeft is er wel opnieuw onderzoek nodig naar een eventueel vereenvoudigde versie van “Ik toon”.

4. Hoe verder?

De VGN zorgt ervoor dat de bevindingen van de commissie van deskundigen over de Waaier wederom transparant gepubliceerd worden via de website. De VGN heeft afgelopen tijd gewerkt aan het verbeteren van de online informatievoorziening over de Waaier (o.a. vindbaarheid, soort informatie, links naar websites van ontwikkelaars). Hiermee hopen we de zorgorganisaties zo goed mogelijk te ondersteunen.

Conform de nieuwe beoordelingscyclus vindt in 2026 geen beoordeling van instrumenten in de Waaier plaats. In plaats daarvan organiseert de commissie opnieuw een Tweedaagse voor een inhoudelijke verdieping met ontwikkelaars en gebruikers van hun instrument. Deze Tweedaagse zal plaatsvinden op **maandag 12 en dinsdag 13 oktober 2026**. Meer informatie over de exacte planning, agendapunten en eventuele voorbereiding volgt later.

In 2027 vindt de beoordeling van instrumenten in categorie II plaats en in 2028 de beoordeling van instrumenten in categorie I. Ook blijft het in 2026 mogelijk om nieuwe instrumenten in te dienen. De exacte planning en formats ontvangt u tijdig.

Goed Leven Gesprek (De Geeter & Musterman)

Van: Commissie van deskundigen Kwaliteitsinstrumenten Bouwsteen 2
Aan: De Geeter & Munsterman Orthopedagogen
Betreft: Reactie op beknopte vragenlijst Goed Leven Gesprek (GLG) o.b.v. de LACCS-waarden
Datum: 11-12-2025

1. Inleiding

U heeft op 29 augustus 2025 informatie aangeboden over de doorontwikkeling van uw instrument, waarvoor hartelijk dank. Bij deze ontvangt u de reactie van de commissie van deskundigen¹³.

Zoals eerder gecommuniceerd heeft uw reactie op de beknopte vragenlijst geen gevolgen voor de opname van uw instrument in de Waaier. Uw instrument blijft dus opgenomen in de Waaier 2026-2027, in categorie II¹⁴. Aan de ontwikkelaars die in deze categorie zijn ingedeeld, heeft de commissie van deskundigen gevraagd om een korte rapportage in te dienen over de doorontwikkeling van hun instrument sinds najaar 2024 en voor welke doelgroepen het instrument is ontwikkeld, gevalideerd, en toegepast.

2. De (door)ontwikkeling van uw instrument

In uw update verwijst u naar het onderzoek dat Kaliope Consult in 2024 heeft uitgevoerd. De commissie waardeert dit onderzoek en ziet het als een relevante stap in de onderbouwing van het GLG. Dit onderzoek kan echter niet het gewenste validiteitsonderzoek vervangen, waarover hieronder meer. Het rapport bevat twee aanbevelingen die de commissie van harte onderschrijft:

- Expliciteer de theoretische achtergronden van LACCS
 - Voer een systematisch onderzoek uit naar de uitkomsten en effecten van het programma
- De commissie is benieuwd hoe u deze aanbevelingen verder oppakt en ziet in de volgende beoordeling (2027) graag terug welke concrete stappen u hierin heeft gezet.

3. De doelgroepen voor wie uw instrument is ontwikkeld, gevalideerd, en toegepast

In uw beknopte update geeft u opnieuw aan dat het GLG is gevalideerd voor alle doelgroepen. U geeft aan dat er geen onderscheid tussen doelgroepen wordt gemaakt, omdat het bij het GLG gaat om universele menselijke waarden en behoeften. Volgens de commissie behoeft dit nuancering: sommige waarden en behoeften doen er voor sommige mensen (doelgroepen) mogelijk meer toe dan andere. Omdat de langdurige zorg moet laten zien wat werkzaam is, blijft een meer (statistische) wetenschappelijke onderbouwing noodzakelijk. Uw instrument wordt breed gedragen in de praktijk en biedt daarmee een solide basis om deze onderbouwing verder vorm te geven.

De commissie constateert dat u in deze update geen antwoord heeft gegeven op openstaande vragen uit de beoordeling van 2024 over onder meer de rol van de cliënt in het gesprek, de gespreksvorm en voorbereiding, de toepassing van de Waardenvouwkaart, en voorwaarden die

¹³ De commissie bestaat uit: Prof. dr. ir. Kees Ahaus, voorzitter | Prof. dr. Petri Embregts | Prof. dr. Hennie Boeije.
De commissie wordt bijgestaan door dr. Willemijn de Ridder, wetenschappelijk secretaris. Waarnemers zijn Peter Kruithof en Annemarie Peters-Bartraij, bureau VGN.

¹⁴ Categorie I: Toegelaten tot de Waaier; elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling opleveren, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen.
Categorie II: Toegelaten tot de Waaier, met ontwikkelopgave(n); elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling van alle criteria, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen. Mogelijkheid om jaarlijks te rapporteren over de doorontwikkeling van de specifieke ontwikkelopgave(n) om kans te krijgen op toelating tot categorie I.

aan de gesprekleider worden gesteld. De commissie heeft behoefte aan meer inzicht hierin om beter met u van gedachten te kunnen wisselen over de toepasbaarheid van uw instrument voor andere doelgroepen.

De commissie verzoekt u om in de volgende beoordeling (2027) expliciet in te gaan op de vragen die de commissie heeft gesteld in de beoordeling van uw instrument in 2024, alsmede te reageren op de opmerkingen in deze brief.

4. Hoe verder?

De VGN zorgt ervoor dat de bevindingen van de commissie van deskundigen over de Waaier wederom transparant gepubliceerd worden via de website. De VGN heeft afgelopen tijd gewerkt aan het verbeteren van de online informatievoorziening over de Waaier (o.a. vindbaarheid, soort informatie, links naar websites van ontwikkelaars). Hiermee hopen we de zorgorganisaties zo goed mogelijk te ondersteunen.

Conform de nieuwe beoordelingscyclus vindt in 2026 geen beoordeling van instrumenten in de Waaier plaats. In plaats daarvan organiseert de commissie opnieuw een Tweedaagse voor een inhoudelijke verdieping met ontwikkelaars en gebruikers van hun instrument. Deze Tweedaagse zal plaatsvinden op **maandag 12 en dinsdag 13 oktober 2026**. Meer informatie over de exacte planning, agendapunten en eventuele voorbereiding volgt later.

In 2027 vindt de beoordeling van instrumenten in categorie II plaats en in 2028 de beoordeling van instrumenten in categorie I. Ook blijft het in 2026 mogelijk om nieuwe instrumenten in te dienen. De exacte planning en formats ontvangt u tijdig.

Mijn Mening (Koraal)

Van: Commissie van deskundigen Kwaliteitsinstrumenten Bouwsteen 2
Aan: Koraal
Betreft: Reactie op doorontwikkeling “Mijn Mening”
Datum: 11-12-2025

1. Inleiding

U heeft op 5 september 2025 informatie aangeboden over de doorontwikkeling van uw instrument, waarvoor hartelijk dank. Bij deze ontvangt u de reactie van de commissie van deskundigen¹⁵.

Uw instrument is opgenomen in de Waaier 2023-2025, in categorie I¹⁶. Aan de ontwikkelaars die in deze categorie zijn ingedeeld, heeft de commissie van deskundigen gevraagd om te rapporteren over de doorontwikkeling van hun instrument met betrekking tot de criteria:

- Criterion 1* *Het instrument levert cliëntinformatie op individueel niveau.*
- Criterion 2* *De systematiek is ingebed in de zorgplancyclus.*
- Criterion 3* *Het instrument geeft zicht op ervaringen en concrete verbeterwensen van de individuele cliënt.*
- Criterion 4* *Gegevens kunnen (anoniem) worden geaggregeerd naar verschillende niveaus (team, afdeling/vestiging, organisatie).*
- Criterion 5* *Er zijn waarborgen voor continuïteit van de ontwikkeling wat betreft voortbestaan en doorontwikkeling.*
- Criterion 6* *Geëxpliciteerd is onder welke omstandigheden een instrument zinvol is, en onder welke voorwaarden het tot zijn recht komt.*
- Criterion 7* *Het instrument moet betrouwbare metingen opleveren.*
- Criterion 8* *Het betreft een valide instrument.*

2. Beoordeling

Uw rapportage laat ondersteund met wetenschappelijke publicaties zien welke mooie doorontwikkeling uw instrument kent en welke ontwikkeling we in de nabije toekomst kunnen verwachten. De commissie is te spreken over de aandacht voor begrijpelijke taal en de wijzigingen die u hiervoor heeft gerealiseerd. Ook de wijze waarop u cliënten hebt betrokken bij de herziening van uw instrument is te prijzen. Daarnaast is het instrument voor de gebruikers van BergOp kosteloos te gebruiken. De commissie ziet dat uw Life-by-5 model als een rode draad door de rapportage loopt, waarin u zich met name richt op de waardigheid van cliënten en verwanten. U blijft trouw aan uw idealen, wat mede blijkt uit uw voornemen om een EMB-instrument te ontwikkelen dat aansluit bij het Life-by-5 model. De commissie ziet graag een afzonderlijke aanvraag tegemoet voor dit EMB-instrument wanneer dit ver genoeg is afgerond om te laten toetsen. Daarnaast is de commissie benieuwd naar de ontwikkelingen van TIC-Y, waarover u in 2024 rapporteerde. Uit uw rapportage begrijpen we dat TIC-Y is opgegaan in Mijn Mening 3.0, klopt dat?

¹⁵ De commissie bestaat uit: Prof. dr. ir. Kees Ahaus, voorzitter | Prof. dr. Petri Embregts | Prof. dr. Hennie Boeijs.
De commissie wordt bijgestaan door dr. Willemijn de Ridder, wetenschappelijk secretaris. Waarnemers zijn Peter Kruithof en Annemarie Peters-Bartraij, bureau VGN.

¹⁶ Categorie I: Toegelaten tot de Waaier; elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling opleveren, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen.
Categorie II: Toegelaten tot de Waaier, met ontwikkelopgave(n); elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling van alle criteria, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen. Mogelijkheid om jaarlijks te rapporteren over de doorontwikkeling van de specifieke ontwikkelopgave(n) om kans te krijgen op toelating tot categorie I.

Conclusie

De Commissie adviseert het bestuur VGN uw instrument 'Mijn Mening' te behouden voor de Waaier 2026 t/m 2028, met de status categorie I.

3. Toelichting**Criterium 1 en 3** *Individuele ervaringen en wensen*

Mijn Mening is een instrument dat het beste digitaal gebruikt kan worden om de individuele ervaringen en wensen van cliënten (eventueel via een proxy) te verkrijgen. Het richt zich met name op de Quality of Service, om de Quality of Life te verbeteren. Het instrument is gebruiksvriendelijk en eenvoudig in taal en gebruik. Het instructiefilmpje is behulpzaam. Het is prettig dat er boven de vragen staat hoeveel vragen er over elk onderwerp gaan en hoeveel vragen er nog komen. De vragen zijn eenvoudig en makkelijk in te vullen.

De cliënten hebben veel invloed op de manier waarop, wanneer en eventueel met wie ze de vragen invullen. In uw rapportage geeft u aan dat u op één locatie experimenteert met het laten invullen door een onafhankelijke cliëntondersteuner. De commissie is benieuwd naar de gedachtegang daarachter, en natuurlijk ook naar de ervaringen. Over het algemeen raadt de commissie aan de cliënt instrumenten zelf in te laten vullen en indien gewenst met hulp, omdat dit de betrouwbaarheid ten goede komt.

Criterium 2 *Aansluiting bij de zorgplancycclus*

Koraal moedigt de organisaties aan om *Mijn Mening* jaarlijks af te nemen, bij voorkeur in de drie weken voorafgaand aan de bespreking van het zorgplan. Op die manier geeft *Mijn Mening* waardevolle input voor het zorgplan. Aansluiting met het zorgplan wordt vergemakkelijkt doordat *Mijn Mening* meteen in BergOp staat. Ook geeft het instrument de client bij elke vraag de kans om een vrije tekst in te voeren, en wordt automatisch op een rijtje gezet welke vragen niet volledig positief zijn ingevuld.

Criterium 4 *Aggregatie*

Uitkomsten op team- of locatie-niveau kunnen op het Dashboard bekeken worden met het doel om het gesprek aan te gaan over wat goed gaat en wat beter kan. Groepsresultaten geven interessante en noodzakelijke informatie voor allerlei doeleinden. In uw rapportage schrijft u dat de uitkomsten zodanig worden gevisualiseerd dat goed zichtbaar is en snel duidelijk is waar verbeterpunten liggen (tips) en waar successen kunnen worden gevierd (tops). De commissie vraagt zich af of er ook met begeleiders en teamleiders nagedacht is over de visualisatie, en of het ook voor hen snel duidelijk is waar de tops en tips zitten. Het voorbeeld dat u geeft laat wel duidelijk zien welke items goed zijn ingevuld (tops) en welke items verbetering behoeven (tips), maar het is voor de commissie niet duidelijk wat de poppetjes en de gemiddelden betekenen. Ook ziet de commissie in een volgende update graag terug hoe de kwalitatieve informatie geaggregeerd wordt.

Criterium 5 *Continuïteit*

De commissie complimenteert Koraal met haar standpunt rond het kosteloos beschikbaar stellen en het dragen van de kosten voor *Mijn Mening*. Dat u ervan overtuigd bent dat cliënten met dit instrument meer regie kunnen nemen over de aan hen geboden kwaliteit van zorg, laat zien dat u volledig achter uw instrument staat, en achter de cliënt. De commissie vraagt zich wel af of het instrument met de huidige kleine klantenbasis ook op lange termijn houdbaar is en ziet graag uw reflectie daarop. Waarom lukt het niet om een wetenschappelijk onderbouwd, eenvoudig en gratis instrument verder te verspreiden? Bent u of is Koraal actief bezig met het onder de aandacht brengen van uw instrument en het voortbestaan verder te borgen?

Criterium 6 *Voorwaarden voor zinvol gebruik*

De gebruiker wordt geacht de handleiding van *Mijn Mening* te gebruiken en hierin opgenomen belangrijke uitgangspunten te respecteren.

Criterium 7 en 8 *Betrouwbaarheid en Validiteit*

De commissie waardeert uw voornemen voor het noodzakelijke nieuwe onderzoek naar betrouwbaarheid en validiteit. Inhoudelijk is het een goed plan.

Tot slot ziet de commissie de voortgang van het EMB-instrument met interesse tegemoet. Uw ideeën om Mijn Mening-scores te vergelijken met kwalitatieve informatie uit dagrapportages in het dossier door datamining met AI zijn interessant, ook voor andere cliëntervaringsinstrumenten.

4. Hoe verder?

De VGN zorgt ervoor dat de bevindingen van de commissie van deskundigen over de Waaier wederom transparant gepubliceerd worden via de website. De VGN heeft afgelopen tijd gewerkt aan het verbeteren van de online informatievoorziening over de Waaier (o.a. vindbaarheid, soort informatie, links naar websites van ontwikkelaars). Hiermee hopen we de zorgorganisaties zo goed mogelijk te ondersteunen.

Conform de nieuwe beoordelingscyclus vindt in 2026 geen beoordeling van instrumenten in de Waaier plaats. In plaats daarvan organiseert de commissie opnieuw een Tweedaagse voor een inhoudelijke verdieping met ontwikkelaars en gebruikers van hun instrument. Deze Tweedaagse zal plaatsvinden op **maandag 12 en dinsdag 13 oktober 2026**. Meer informatie over de exacte planning, agendapunten en eventuele voorbereiding volgt later.

In 2027 vindt de beoordeling van instrumenten in categorie II plaats en in 2028 de beoordeling van instrumenten in categorie I. Ook blijft het in 2026 mogelijk om nieuwe instrumenten in te dienen. De exacte planning en formats ontvangt u tijdig.

Personal Outcome Scale (POS NL)

Van: Commissie van deskundigen Kwaliteitsinstrumenten Bouwsteen 2
Aan: POS Nederland
Betreft: Reactie op doorontwikkeling “*Personal Outcomes Scale*”
Datum: 11-12-2025

1. Inleiding

U heeft op 29 augustus 2025 informatie aangeboden over de doorontwikkeling van uw instrument, waarvoor hartelijk dank. Bij deze ontvangt u de reactie van de commissie van deskundigen¹⁷.

Uw instrument is opgenomen in de Waaier 2023-2025, in categorie I¹⁸. Aan de ontwikkelaars die in deze categorie zijn ingedeeld, heeft de commissie van deskundigen gevraagd om te rapporteren over de doorontwikkeling van hun instrument met betrekking tot de criteria:

- Criterium 1* *Het instrument levert cliëntinformatie op individueel niveau.*
- Criterium 2* *De systematiek is ingebed in de zorgplancycclus.*
- Criterium 3* *Het instrument geeft zicht op ervaringen en concrete verbeterwensen van de individuele cliënt.*
- Criterium 4* *Gegevens kunnen (anoniem) worden geaggregeerd naar verschillende niveaus (team, afdeling/vestiging, organisatie).*
- Criterium 5* *Er zijn waarborgen voor continuïteit van de ontwikkeling wat betreft voortbestaan en doorontwikkeling.*
- Criterium 6* *Geëxpliciteerd is onder welke omstandigheden een instrument zinvol is, en onder welke voorwaarden het tot zijn recht komt.*
- Criterium 7* *Het instrument moet betrouwbare metingen opleveren.*
- Criterium 8* *Het betreft een valide instrument.*

2. Beoordeling

In de beoordeling van 2022 moedigde de commissie u aan meer concrete output te delen en recht te doen aan de waarde van POS in de Nederlandse praktijk. Uw rapportage beschrijft een aantal internationale projecten, zoals het project POS-Voices that Count met een narratieve aanpak in aanvulling op POS en de experimenten met QOLzone co-pilot (met toepassing van AI). Ook werkt u internationaal toe naar een update van de Personal Outcomes Scale. De Nederlandse ontwikkeling blijft echter uit en u heeft een belangrijke partner binnen Nederland verloren. Aangezien de doorontwikkeling van de POS al geruime tijd achterblijft, adviseert de commissie uw instrument te behouden voor de Waaier, echter met de status categorie II. Voor de volgende beoordeling in 2028 verwacht de commissie dan ook dat een constructieve doorontwikkeling plaats heeft gevonden in het licht van de uitdagingen waar de Nederlandse zorgprofessionals voor staan.

¹⁷ De commissie bestaat uit: Prof. dr. ir. Kees Ahaus, voorzitter | Prof. dr. Petri Embregts | Prof. dr. Hennie Boeijs.
De commissie wordt bijgestaan door dr. Willemijn de Ridder, wetenschappelijk secretaris. Waarnemers zijn Peter Kruithof en Annemarie Peters-Bartraij, bureau VGN.

¹⁸ Categorie I: Toegelaten tot de Waaier; elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling opleveren, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen.

Categorie II: Toegelaten tot de Waaier, met ontwikkelopgave(n); elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling van alle criteria, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen. Mogelijkheid om jaarlijks te rapporteren over de doorontwikkeling van de specifieke ontwikkelopgave(n) om kans te krijgen op toelating tot categorie I.

Conclusie

De Commissie adviseert het bestuur VGN uw instrument 'Personal Outcomes Scale' te behouden voor de Waaier 2026-2027, maar dan met de status categorie II.

3. Toelichting**Criterium 1 en 3** *Individuele ervaringen en wensen*

De POS kent twee versies, een zelfbeoordeling en een beoordeling door anderen. Het gesprek dat aan de hand van de Personal Outcomes Scale wordt gevoerd, levert veel waardevolle individuele cliëntinformatie op. Het is duidelijk dat de POS zich richt op het naar boven halen van de ervaringen en wensen van de cliënt, zowel op het moment van interview als voor de toekomst. De POS is gericht op het verbeteren van de kwaliteit van leven van de cliënt. Deze ambitie blijkt ook uit het project 'POS-Voices that Count', waarin geprobeerd is door middel van een triggervraag de individuele ervaring van de cliënt op de managementtafel te krijgen. Dit project zou waardevol kunnen zijn. Tegelijkertijd is het zorgelijk dat er slechts een Amerikaanse collega is waarvan bekend is dat het lukte om de triggervraag soepel in het gesprek te verweven. Afname van de POS vraagt ook zonder triggervraag bijzondere vaardigheden en tijd van de interviewer, en om de POS bruikbaar te houden voor professionals met weinig tijd, is het belangrijk dat het instrument niet moeilijker of omvangrijker wordt. U beschrijft verder de ontwikkeling van QOLzone om met behulp van AI tot een schriftelijke samenvatting te komen als waardevolle aanvulling op POS-uitkomsten. De commissie constateert wel dat er nog geen structurele toepassing of implementatie in Nederlandse organisaties te verwachten is.

Criterium 2 *Aansluiting bij de zorgplancycclus*

De commissie vraagt zich af waarom u niet meer informatie geeft over de wijze waarop het afnemen van de POS dient ter voorbereiding van zorgplanbesprekingen. Zeker ook met de ontwikkelingen die u beschrijft rond QOLzone co-pilot, waarmee sterk wordt ingezet op het maken van de vertaling en verwerking van de individuele POS-uitkomsten in het ondersteuningsplan. Ook test u de mogelijkheid doelen te formuleren per domein van kwaliteit van leven, op basis van de geregistreerde POS uitkomsten. De commissie ziet de potentie van deze ontwikkelingen, maar wel vooral in samenhang met het zorgplan. De POS is een omvangrijk instrument; als dit meer gekoppeld kan worden aan de zorgplancycclus, kan het tijdswinst en efficiëntie bewerkstelligen. De commissie merkt op dat eerdere vragen over het persoonsbeeld en de concrete toepassing in het zorgplan nog niet zijn beantwoord.

Criterium 4 *Aggregatie*

De commissie vraagt al meerdere beoordelingsrondes om te komen tot concrete stappen in het aggregeren van kwalitatieve data. Hoewel er nu wel wat wordt geëxperimenteerd met AI, is er nog geen werkende oplossing. De kwantitatieve informatie wordt eenvoudig aangeleverd in een excel-bestand. Het is aan de organisaties zelf om die informatie om te zetten in acties. U geeft aan dat sommige organisaties gebruik maken van een dashboard. U laat dit aan de organisaties zelf om te beslissen. Het kan organisaties helpen meer met de uitkomsten te doen als de informatie overzichtelijk aan ze wordt aangeboden. Ook hier zou u volgens de commissie een actievere rol kunnen nemen in het gebruiksgemak en impact van uw instrument.

Criterium 5 *Continuïteit*

De commissie maakt zich grote zorgen over de continuïteit van POS binnen Nederland. De commissie is blij te lezen dat u na het wegvallen van een grote partner een andere partner in

HOGENT hebt gevonden. Aangezien deze partner een onderzoeksprofiel heeft, twijfelt de commissie wel of POS voldoende geworteld blijft in de praktijk. Terwijl POS juist veel te winnen heeft op het gebied van gebruiksvriendelijkheid en efficiëntie. De commissie raadt POS Nederland dan ook aan vooral samenwerking te zoeken met praktijkorganisaties.

Criterium 6 *Voorwaarden voor zinvol gebruik*

Uit uw rapportage spreken sterke principes en geloof in uw keuzes ten aanzien van het toepassen van uw instrument (geen beknopte versie, onafhankelijke interviewers). Dit waardeert de commissie, maar bij de gebruikers leeft er wel een behoefte aan minder uitgebreide instrumenten. Om ervoor te zorgen dat uw instrument duurzaam gebruikt wordt en misschien kan groeien, kan het aan te raden zijn om dan ook andere stappen te nemen. Hiervoor hebben we al enkele opties genoemd, zoals het aansluiten bij het zorgplangesprek en het overzichtelijker aanbieden van de opbrengsten.

Criterium 7 en 8 *Betrouwbaarheid en Validiteit*

De commissie ziet de update van de POS inclusief nieuw betrouwbaarheids- en validiteitsonderzoek met grote interesse tegemoet. De commissie heeft in 2022 en 2024 aangedrongen op nieuw onderzoek naar psychometrische kenmerken. Tot op heden is dit nog niet gerealiseerd.

De commissie verzoekt u om in de volgende beoordeling (2027) expliciet in te gaan op de vragen die de commissie heeft gesteld in de beoordeling van uw instrument in 2022 en 2024, alsmede te reageren op de vragen en opmerkingen in deze brief.

4. Hoe verder?

De VGN zorgt ervoor dat de bevindingen van de commissie van deskundigen over de Waaier wederom transparant gepubliceerd worden via de website. De VGN heeft afgelopen tijd gewerkt aan het verbeteren van de online informatievoorziening over de Waaier (o.a. vindbaarheid, soort informatie, links naar websites van ontwikkelaars). Hiermee hopen we de zorgorganisaties zo goed mogelijk te ondersteunen.

Conform de nieuwe beoordelingscyclus vindt in 2026 geen beoordeling van instrumenten in de Waaier plaats. In plaats daarvan organiseert de commissie opnieuw een Tweedaagse voor een inhoudelijke verdieping met ontwikkelaars en gebruikers van hun instrument. Deze Tweedaagse zal plaatsvinden op **maandag 12 en dinsdag 13 oktober 2026**. Meer informatie over de exacte planning, agendapunten en eventuele voorbereiding volgt later.

In 2027 vindt de beoordeling van instrumenten in categorie II plaats en in 2028 de beoordeling van instrumenten in categorie I. Ook blijft het in 2026 mogelijk om nieuwe instrumenten in te dienen. De exacte planning en formats ontvangt u tijdig.

Quality Qube (Stichting Facit en Joost Tan O&A)

Van: Commissie van deskundigen Kwaliteitsinstrumenten Bouwsteen 2
Aan: Stichting Facit – J. Tan Onderzoek & Advies
Betreft: Reactie op doorontwikkeling “Quality Qube”
Datum: 11-12-2025

1. Inleiding

U heeft op 29 augustus 2025 informatie aangeboden over de doorontwikkeling van uw instrument, waarvoor hartelijk dank. Bij deze ontvangt u de reactie van de commissie van deskundigen¹⁹.

Uw instrument is opgenomen in de Waaier 2023-2025, in categorie I²⁰. Aan de ontwikkelaars die in deze categorie zijn ingedeeld, heeft de commissie van deskundigen gevraagd om te rapporteren over de doorontwikkeling van hun instrument met betrekking tot de criteria:

- Criterium 1* *Het instrument levert cliëntinformatie op individueel niveau.*
- Criterium 2* *De systematiek is ingebed in de zorgplancycclus.*
- Criterium 3* *Het instrument geeft zicht op ervaringen en concrete verbeterwensen van de individuele cliënt.*
- Criterium 4* *Gegevens kunnen (anoniem) worden geaggregeerd naar verschillende niveaus (team, afdeling/vestiging, organisatie).*
- Criterium 5* *Er zijn waarborgen voor continuïteit van de ontwikkeling wat betreft voortbestaan en doorontwikkeling.*
- Criterium 6* *Geëxpliciteerd is onder welke omstandigheden een instrument zinvol is, en onder welke voorwaarden het tot zijn recht komt.*
- Criterium 7* *Het instrument moet betrouwbare metingen opleveren.*
- Criterium 8* *Het betreft een valide instrument.*

2. Beoordeling

Uw rapportage laat zien dat uw instrument zich gestaag doorontwikkelt en inmiddels wordt ingezet bij 34 verschillende zorgaanbieders. Aangezien de Quality Qube in 2022 bij 43 organisaties werd ingezet, vraagt de commissie of u deze afname kunt duiden en hoe u dit voor de toekomst ziet.

De commissie is verheugd dat u doorwerkt aan de koppeling tussen de vragenlijst en het ECD, het bieden van realtime inzicht door het respons- en uitkomstendashboard en de aanscherping van de vragen op taal om het instrument passend te maken voor verschillende organisaties. U laat daarmee zien dat u rekening houdt met de huidige context en wensen van zorgaanbieders, maar tevens alert bent op het risico van een ‘vinkje scoren’. De commissie waardeert dan ook zeer dat u probeert een passende combinatie te bieden van een efficiënte, continue meting met verminderde administratieve lasten én een meting op vaste momenten. Dit levert rapporten en Kwaliteit-Verbeter-Kaarten op ten behoeve van reflectie op team- en organisatieniveau. De commissie beschouwt de ontwikkeling van de dashboards ook als positief omdat het organisaties

¹⁹ De commissie bestaat uit: Prof. dr. ir. Kees Ahaus, voorzitter | Prof. dr. Petri Embregts | Prof. dr. Hennie Boeije.
De commissie wordt bijgestaan door dr. Willemijn de Ridder, wetenschappelijk secretaris. Waarnemers zijn Peter Kruithof en Annemarie Peters-Bartraij, bureau VGN.

²⁰ Categorie I: Toegelaten tot de Waaier; elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling opleveren, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen.

Categorie II: Toegelaten tot de Waaier, met ontwikkelopgave(n); elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling van alle criteria, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen. Mogelijkheid om jaarlijks te rapporteren over de doorontwikkeling van de specifieke ontwikkelopgave(n) om kans te krijgen op toelating tot categorie I.

de mogelijkheid biedt eenvoudig in te zoomen op de uitkomsten op team- of locatieniveau en is dan ook benieuwd naar het vervolg hiervan.

Tegelijkertijd stelt de commissie de vraag welke aanpassingen u precies heeft gedaan in de taal van de vragenlijst om deze meer passend te maken voor verschillende organisaties. Hoeveel 'varianten' bestaan er van de basisvragenlijst? En hoe waarborgt u de validiteit en betrouwbaarheid van deze varianten?

Conclusie

De Commissie adviseert het bestuur VGN uw instrument 'Quality Qube' te behouden voor de Waaier 2026 t/m 2028, met de status categorie I.

3. Toelichting

Criterion 1 en 3 Individuele ervaringen en wensen

Quality Qube haalt de individuele ervaringen en wensen van cliënten op. Daarbij wordt de Quality Qube afgestemd op de organisatie waar het instrument wordt afgenomen. De cliënt beantwoordt dus vragen over diens specifieke woon- of werkplek, met bijbehorende kenmerken zoals levensbeschouwing of religie. Ook het taalgebruik en de schaal waarop de cliënt scoort worden aangepast aan de specifieke populatie en omgeving waarin het instrument wordt afgenomen.

Criterion 2 Aansluiting bij de zorgplancyclus

De ervaringen van cliënten worden indien mogelijk meteen in het ECD verwerkt. De commissie waardeert de inzet van de ontwikkelaar om zoveel mogelijk aan te sluiten bij het ECD en de zorgplancyclus. Stichting Facit & Joost Tan Onderzoek en Advies laat zien te luisteren naar de wensen van de organisaties, maar tegelijkertijd alert te blijven op een 'vinkje scoren'. U schrijft dat u streeft naar een opzet waarbij cliënt en vertegenwoordiger kort voor de bespreking van het zorgplan beiden afzonderlijk de Quality Qube vragenlijst invullen, zodat zij de uitkomsten beschikbaar hebben bij de bespreking van het zorgplan. De commissie verneemt graag hoe u hiernaar streeft. Maakt deze werkwijze deel uit van het videoinstructiemateriaal?

Criterion 4 Aggregatie

De Kwaliteit-Verbeter-Kaart van de Quality Qube wordt genoemd als sterk punt door de organisaties die het instrument gebruik. De commissie oordeelt eveneens positief. De commissie vraagt zich af of de ontwikkelaar de codering en samenvatting van de kwalitatieve antwoorden zelf ter hand neemt? Of kunnen ook organisaties dit zelf oppakken? Dat zou de efficiëntie kunnen vergroten, maar ook het eigenaarschap van organisaties.

Criterion 5 Continuïteit

Goed om te lezen dat de overname van de Quality Qube door Stichting Facit - Joost Tan Onderzoek & Advies naar tevredenheid is verlopen en dat de samenwerking goed gaat. De continuïteit is voldoende gebleken.

Criterion 6 Voorwaarden voor zinvol gebruik

Het is voor de commissie niet inzichtelijk wat de voorwaarden voor zinvol gebruik zijn. Ook is de commissie benieuwd naar het gebruik van de instructie die via video aan begeleiders wordt aangeboden. Hoe wordt deze video ervaren door begeleiders? Wordt de video goed gebruikt?

Criterion 7 en 8 Betrouwbaarheid en Validiteit

In uw rapportage schrijft u dat u hoopt de validiteit en betrouwbaarheid van de Quality Qube te verhogen door het taalgebruik aan te passen aan de organisatie. Ook denkt u dat het

instructiemateriaal in videoformat de betrouwbaarheid verhoogt. De commissie begrijpt deze gedachte. Tegelijkertijd valt het de commissie op dat er veel wordt aangepast per afnemende organisatie, bijvoorbeeld ook de schaal waarop gescoord wordt en de hoeveelheid open vragen die gesteld wordt. U volgt de betrouwbaarheid van de vragenlijst met de Cronbach's alpha, maar is het, gezien de varianten en de tijd sinds het laatste onderzoek, niet raadzaam om het validiteits- en betrouwbaarheidsonderzoek te actualiseren? En hoe gaat u hierbij om met de verschillende varianten?

4. Hoe verder?

De VGN zorgt ervoor dat de bevindingen van de commissie van deskundigen over de Waaier wederom transparant gepubliceerd worden via de website. De VGN heeft afgelopen tijd gewerkt aan het verbeteren van de online informatievoorziening over de Waaier (o.a. vindbaarheid, soort informatie, links naar websites van ontwikkelaars). Hiermee hopen we de zorgorganisaties zo goed mogelijk te ondersteunen.

Conform de nieuwe beoordelingscyclus vindt in 2026 geen beoordeling van instrumenten in de Waaier plaats. In plaats daarvan organiseert de commissie opnieuw een Tweedaagse voor een inhoudelijke verdieping met ontwikkelaars en gebruikers van hun instrument. Deze Tweedaagse zal plaatsvinden op **maandag 12 en dinsdag 13 oktober 2026**. Meer informatie over de exacte planning, agendapunten en eventuele voorbereiding volgt later.

In 2027 vindt de beoordeling van instrumenten in categorie II plaats en in 2028 de beoordeling van instrumenten in categorie I. Ook blijft het in 2026 mogelijk om nieuwe instrumenten in te dienen. De exacte planning en formats ontvangt u tijdig.

Quality Qube EMB (Stichting Facit en Joost Tan O&A)

Van: Commissie van deskundigen Kwaliteitsinstrumenten Bouwsteen 2
Aan: Stichting Facit en Joost Tan O&A
Betreft: Reactie op beknopte vragenlijst *Quality Qube - EMB*
Datum: 11-12-2025

1. Inleiding

U heeft op 29 augustus 2025 informatie aangeboden over de doorontwikkeling van uw instrument, waarvoor hartelijk dank. Bij deze ontvangt u de reactie van de commissie van deskundigen²¹.

Zoals eerder gecommuniceerd heeft uw reactie op de beknopte vragenlijst geen gevolgen voor de opname van uw instrument in de Waaier. Uw instrument blijft dus opgenomen in de Waaier 2026-2027, in categorie II²². Aan de ontwikkelaars die in deze categorie zijn ingedeeld, heeft de commissie van deskundigen gevraagd om een korte rapportage in te dienen over de doorontwikkeling van hun instrument sinds najaar 2024.

2. De (door)ontwikkeling van uw instrument

In uw beknopte update geeft u aan wat de voortgang is op de twee pilots die momenteel lopen bij twee gebruikers (Buro Lima en OlmenEs). De commissie constateert dat er weinig nieuwe informatie beschikbaar is. Mogelijk kunt u om die reden ook weinig kunt melden over de voortgang betreffende de inkorting van de checklist en de gevolgen van deze inkorting

De commissie onderkent het spanningsveld in de huidige context van arbeidskrapte om enerzijds de ervaringen van mensen met een (ernstige meervoudige verstandelijke) beperking te verkennen en met behulp daarvan de kwaliteit van bestaan te kunnen verbeteren en anderzijds de (tijds)investering die het kost om dit op een gedegen wijze te doen. De commissie hoopt dat u de komende periode voldoende respons krijgt om op basis van de uitkomsten keuzes te maken voor de verdere doorontwikkeling.

Uit de tussentijdse resultaten van uw pilots blijkt dat de Quality Qube EMB als een intensief instrument wordt ervaren, wat mogelijk niet past in de prioriteiten van de zorgaanbieder. De commissie onderschrijft deze conclusie. Het is niet haalbaar om alles te omvatten, zeker wanneer de cliënt het instrument niet zelf kan invullen. Dat roept de vraag op of het instrument wel voldoende aansluit bij de doelgroep. De commissie adviseert ervoor te zorgen dat de items daadwerkelijk informatie opleveren over cliëntervaringen. Daarbij is het belangrijk dat de items duidelijk en in de ik-vorm zijn geformuleerd, zodat het instrument automatisch meer gericht is op kwaliteit van bestaan.

Daarnaast stelt de commissie de vraag of proxy alle items adequaat kunnen beoordelen, bijvoorbeeld 'Zijn de juiste kennis en competenties aanwezig om de persoon dagelijks te begeleiden?'. Deze items leveren geen directe informatie op over cliëntervaringen. In 2024 moedigde de commissie u aan om wetenschappers te betrekken met specifieke inhoudelijke expertise op EMB-gebied. Dat zal helpen bij bovenstaande ontwikkelopgaven.

²¹ De commissie bestaat uit: Prof. dr. ir. Kees Ahaus, voorzitter | Prof. dr. Petri Embregts | Prof. dr. Hennie Boeije.
De commissie wordt bijgestaan door dr. Willemijn de Ridder, wetenschappelijk secretaris. Waarnemers zijn Peter Kruithof en Annemarie Peters-Bartraij, bureau VGN.

²² Categorie I: Toegelaten tot de Waaier; elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling opleveren, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen.

Categorie II: Toegelaten tot de Waaier, met ontwikkelopgave(n); elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling van alle criteria, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen. Mogelijkheid om jaarlijks te rapporteren over de doorontwikkeling van de specifieke ontwikkelopgave(n) om kans te krijgen op toelating tot categorie I.

Tot slot wil de commissie graag meer inzicht in de wijze waarop u prioriteiten stelt binnen het instrument.

De commissie heeft zorgen over de voortgang en verdere ontwikkeling van uw instrument sinds uw toelating tot de Waaier in 2022. Doorontwikkeling van uw instrument vergt veel aandacht. In 2027 is de nieuwe beoordeling van categorie 2 instrumenten. De commissie ziet dan graag de ontwikkelingen van het instrument ten minste op bovenstaande punten, alsmede uw reactie op eerdere vragen en adviezen van de commissie.

3. Hoe verder?

De VGN zorgt ervoor dat de bevindingen van de commissie van deskundigen over de Waaier wederom transparant gepubliceerd worden via de website. De VGN heeft afgelopen tijd gewerkt aan het verbeteren van de online informatievoorziening over de Waaier (o.a. vindbaarheid, soort informatie, links naar websites van ontwikkelaars). Hiermee hopen we de zorgorganisaties zo goed mogelijk te ondersteunen.

Conform de nieuwe beoordelingscyclus vindt in 2026 geen beoordeling van instrumenten in de Waaier plaats. In plaats daarvan organiseert de commissie opnieuw een Tweedaagse voor een inhoudelijke verdieping met ontwikkelaars en gebruikers van hun instrument. Deze Tweedaagse zal plaatsvinden op **maandag 12 en dinsdag 13 oktober 2026**. Meer informatie over de exacte planning, agendapunten en eventuele voorbereiding volgt later.

In 2027 vindt de beoordeling van instrumenten in categorie II plaats en in 2028 de beoordeling van instrumenten in categorie I. Ook blijft het in 2026 mogelijk om nieuwe instrumenten in te dienen. De exacte planning en formats ontvangt u tijdig.

VanZelfsprekend (Landmerc B.V., Landzijde, Samenwerkende Zorgboeren Zuid (SZZ) en Resultaatmeetexpert (RME))

Van: Commissie van deskundigen Kwaliteitsinstrumenten Bouwsteen 2
Aan: Landmerc B.V., Landzijde, Samenwerkende Zorgboeren Zuid (SZZ) en Resultaatmeetexpert (RME) in samenwerking met Meetellen / de Omslag
Betreft: Reactie op doorontwikkeling “VanZelfsprekend”
Datum: 11-12-2025

1. Inleiding

U heeft op 28 augustus 2025 informatie aangeboden over de doorontwikkeling van uw instrument, waarvoor hartelijk dank. Bij deze ontvangt u de reactie van de commissie van deskundigen²³.

Uw instrument is opgenomen in de Waaier 2023-2025, in categorie II²⁴. In 2024 heeft u een volledige rapportage ingediend. Gezien de vragen die er vorig jaar rond uw instrument bestonden, heeft de commissie van deskundigen u gevraagd ook in 2025 te rapporteren over de doorontwikkeling van uw instrument met betrekking tot de criteria:

- Criterium 1* *Het instrument levert cliëntinformatie op individueel niveau.*
- Criterium 2* *De systematiek is ingebed in de zorgplancycclus.*
- Criterium 3* *Het instrument geeft zicht op ervaringen en concrete verbeterwensen van de individuele cliënt.*
- Criterium 4* *Gegevens kunnen (anoniem) worden geaggregeerd naar verschillende niveaus (team, afdeling/vestiging, organisatie).*
- Criterium 5* *Er zijn waarborgen voor continuïteit van de ontwikkeling wat betreft voortbestaan en doorontwikkeling.*
- Criterium 6* *Geëxpliciteerd is onder welke omstandigheden een instrument zinvol is, en onder welke voorwaarden het tot zijn recht komt.*
- Criterium 7* *Het instrument moet betrouwbare metingen opleveren.*
- Criterium 8* *Het betreft een valide instrument.*

2. Beoordeling

Sinds uw rapportage in 2024 bent u bezig met de herziening van uw instrument. De commissie waardeert uw inzet en ziet dat u belangrijke stappen zet, zoals het betrekken van ervaringsdeskundige co-onderzoekers en het versterken van de aansluiting bij de belevingswereld van de cliënt. Ook uw inspanningen om het instrument breder toepasbaar te maken binnen de zorglandbouw en uw samenwerking met regionale organisaties en Meetellen worden gewaardeerd. De commissie ziet daarnaast dat u werkt aan het verbeteren van taalgebruik en vormgeving van de vragen. Dit is belangrijk, omdat de huidige vragenlijst op verschillende punten nog niet voldoet aan de kwaliteit die van een professioneel ontwikkeld instrument verwacht wordt.

²³ De commissie bestaat uit: Prof. dr. ir. Kees Ahaus, voorzitter | Prof. dr. Petri Embregts | Prof. dr. Hennie Boeije.
De commissie wordt bijgestaan door dr. Willemijn de Ridder, wetenschappelijk secretaris. Waarnemers zijn Peter Kruithof en Annemarie Peters-Bartraij, bureau VGN.

²⁴ Categorie I: Toegelaten tot de Waaier; elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling opleveren, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen.

Categorie II: Toegelaten tot de Waaier, met ontwikkelopgave(n); elke drie jaar een rapportage over de doorontwikkeling van alle criteria, en elk jaar een korte update over de ontwikkelingen. Mogelijkheid om jaarlijks te rapporteren over de doorontwikkeling van de specifieke ontwikkelopgave(n) om kans te krijgen op toelating tot categorie I.

Tegelijkertijd valt het de commissie op dat een aantal inhoudelijke ontwikkelopgaven die al in 2022 zijn benoemd, in de rapportages van 2024 en 2025 opnieuw terugkomen zonder dat hierop voldoende voortgang zichtbaar is. Zo ontbreekt er nog steeds een visueel overzicht en toelichting op de verschillende versies van het instrument, en blijft onduidelijk wat de verschillen zijn tussen de vragenlijsten voor diverse doelgroepen en welke onderbouwingen daarbij horen.

Ook op het gebied van betrouwbaarheid en validiteit ontbreekt de statistische toetsing nog steeds. De commissie constateert dat een aantal vragen dubbelzinnig zijn geformuleerd. Dit levert problemen op met betrouwbaarheid en validiteit: de vragen worden door mensen verschillend geïnterpreteerd en onduidelijk is dan wat wordt gemeten. Zonder statistische toetsing kan de betrouwbaarheid en validiteit van het instrument niet worden vastgesteld, terwijl dit een basisvoorwaarde is voor opname in de VGN-waaiër. We moeten derhalve vaststellen dat de ontwikkelopgave die voor Vanzelfsprekend was geformuleerd niet is afgerond. Daarnaast blijft onduidelijk hoe gebruikers structureel worden toegerust om het instrument goed toe te passen, bijvoorbeeld via scholing, instructies of andere vormen van ondersteuning.

Tot slot merkt de commissie op dat nog onvoldoende duidelijk is hoe open antwoorden worden geanalyseerd en benut. Hoewel u aangeeft te werken aan een herziening die meer kwalitatieve data moet opleveren, blijft onduidelijk hoe deze data straks worden verwerkt en vertaald naar verbeteracties op cliënt- en aggregatieniveau.

De commissie heeft begrip voor de omstandigheden waaronder u heeft gewerkt, maar moet op basis van de huidige stand van zaken concluderen dat het instrument op dit moment niet voldoet aan de criteria voor opname. Het herzieningsproces met begeleiding van Meetellen is een goede, maar op dit moment niet voldoende stap. De commissie nodigt u uit om het instrument opnieuw in te dienen zodra op bovengenoemde punten voldoende voortgang is geboekt en de resultaten hiervan aantoonbaar zijn.

Conclusie

De Commissie adviseert het bestuur VGN uw instrument 'Vanzelfsprekend' af te wijzen voor de Waaiër 2026.

3. Toelichting

Criterium 1 en 3 Individuele ervaringen en wensen

Uit recent onderzoek dat u uitvoert voor de herziening van de vragenlijst, bleek dat Vanzelfsprekend onvoldoende aansluit bij de belevingswereld van de cliënt. De herziene versie van het instrument kan de commissie nog niet inzien. Het valt de commissie op dat uw huidige instrument nog steeds weinig kwalitatieve vragen bevat. Daarom vraagt de commissie zich af of het instrument nu wel de volledige ervaring van de cliënt ophaalt. Heeft de cliënt voldoende mogelijkheid om zich te uiten en aan te geven wat er beter kan? De commissie stelde hier ook al vragen over in 2024 en in 2022. Het is goed dat de naastbetrokkene ook de kans krijgt diens ervaringen te delen. Ook in deze lijst zou meer ruimte kunnen zijn voor kwalitatieve antwoorden, waarin ook meer gestuurd wordt op verbeterpunten.

Criterium 2 Aansluiting bij de zorgplancycclus

De cliënt vult Vanzelfsprekend zelfstandig in en bepaalt zelf of de informatie uit Vanzelfsprekend op persoonlijk niveau wordt ingebracht. De cliënt geeft expliciet toestemming om de gegevens te delen. Het is de verantwoordelijkheid van de cliënt om eventuele punten te delen voor het zorgplan. U ontwikkelt de herziene vragenlijst zo dat het aan kan sluiten bij het zorgproces. De

commissie heeft al eerder aangegeven graag uw aanpak te zien voor het stimuleren van delen en gebruiken van de resultaten.

In uw rapportage schrijft u dat tijdens de herziening specifiek wordt gekeken naar de timing van afname. Daarmee zou het instrument zowel reflectie als opvolging binnen de zorgplancycclus op verschillende momenten in het jaar ondersteunen. De commissie is benieuwd hoe dit er precies uit ziet. Wat adviseert u organisaties qua frequentie van afname? En wisselen de vragen dan ook per moment van afname?

Criterion 4 Aggregatie

De vragenlijst 'Vanzelfsprekend' wordt aangeboden via een digitaal platform dat het mogelijk maakt om verzamelde gegevens te aggregeren naar verschillende organisatieniveaus, zoals zorgboerderij, regio of organisatie. U geeft aan dat tijdens de herziening expliciet aandacht wordt besteed aan het behoud en de verbetering van de aggregatie, zodat zorgaanbieders inzichten kunnen genereren op zowel individueel als collectief niveau. Daarmee wilt u zowel cliëntgerichte reflectie als beleidsmatige verbetercycli ondersteunen.

Criterion 5 Continuïteit

In uw rapportage beschrijft u dat Meetellen verantwoordelijk is voor de doorontwikkeling en dat er overleg plaatsvindt met FLZ en regionale organisaties over jaarlijkse thematische verdiepingen. De commissie waardeert dat u inzet op samenwerking en borging van het instrument. Tegelijkertijd blijft het onduidelijk hoe de continuïteit op langere termijn wordt gegarandeerd, zeker gezien het eerdere wegvallen van de oorspronkelijke ontwikkelaar.

Criterion 6 Voorwaarden voor zinvol gebruik

Uit uw rapportage blijkt dat het instrument eenvoudig is in gebruik en dat het goed aansluit bij de praktijk van zorgboerderijen. U schrijft dat het instrument het best tot zijn recht komt wanneer de uitkomsten worden besproken met cliënten, bijvoorbeeld in het kader van het zorgplan of via de cliëntenraad. De commissie onderschrijft dit, maar mist nog steeds een concrete toelichting op de toerusting van gebruikers. Worden er instructies, trainingen of andere vormen van ondersteuning aangeboden? Hoe worden begeleiders, managers en bestuurders geholpen om de resultaten te interpreteren en te vertalen naar verbeteracties?

Criterion 7 en 8 Betrouwbaarheid en Validiteit

De commissie heeft twijfels over de validiteit van het instrument als geheel maar ook bij de afzonderlijke items zoals "Ik kan nu meer" en "Anderen reageren positiever op mij". Het is hoognodig dat de items worden herzien en op een eenduidige manier worden herschreven. Het kan zijn dat dit in de herziening wordt geadresseerd.

U geeft aan dat in overleg met FLZ, SZZ en regionale organisaties wordt bekeken of aanvullende toetsing op betrouwbaarheid en validiteit nodig is na afronding van de herziening. Dit streven is onvoldoende om op dit moment een positieve beoordeling te krijgen op dit criterium. De commissie heeft in 2022 en 2024 expliciet aangegeven dat een statistische toetsing nodig is om de betrouwbaarheid en validiteit aan te tonen. Instrumenten met een vragenlijst of met mixed methods in de VGN-waaijer zijn allemaal statistisch getoetst op betrouwbaarheid en validiteit.

4. Hoe verder?

De VGN zorgt ervoor dat de bevindingen van de commissie van deskundigen over de Waaier wederom transparant gepubliceerd worden via de website. De VGN heeft afgelopen tijd gewerkt aan het verbeteren van de online informatievoorziening over de Waaier (o.a. vindbaarheid, soort informatie, links naar websites van ontwikkelaars). Hiermee hopen we de zorgorganisaties zo goed mogelijk te ondersteunen.

Indien u besluit om het instrument bij een volgende ronde opnieuw in te dienen, is het raadzaam om aan de slag te gaan met de vragen en adviezen van de commissie. U kunt uw interesse voor indiening van het instrument aankaarten bij de secretaris van de commissie van deskundigen Willemijn de Ridder (wderidder@vgn.nl), die u in dat geval tijdig de juiste informatie zal toesturen.

Nieuwe indieningen

Askemo

Van: Commissie van deskundigen Kwaliteitsinstrumenten Bouwsteen 2
Aan: Askemo BV
Betreft: Reactie op aanvraag Askemo
Datum: 11-12-2025

1. Inleiding

U heeft op 30 september 2025 een nieuw instrument ingediend. Bij deze ontvangt u de reactie van de commissie van deskundigen²⁵. De commissie heeft uw instrument getoetst aan de volgende criteria:

- Criterium 1* Het instrument levert cliëntinformatie op individueel niveau.
- Criterium 2* De systematiek is ingebed in de zorgplancyclus.
- Criterium 3* Het instrument geeft zicht op ervaringen en concrete verbeterwensen van de individuele cliënt.
- Criterium 4* Gegevens kunnen (anoniem) worden geaggregeerd naar verschillende niveaus (team, afdeling/vestiging, organisatie).
- Criterium 5* Er zijn waarborgen voor continuïteit van de ontwikkeling wat betreft voortbestaan en doorontwikkeling.
- Criterium 6* Geëxpliciteerd is onder welke omstandigheden een instrument zinvol is, en onder welke voorwaarden het tot zijn recht komt.
- Criterium 7* Het instrument moet betrouwbare metingen opleveren.
- Criterium 8* Het betreft een valide instrument.

Voor nieuw ingediende instrumenten hanteert de commissie volgens de kaders van de VGN een extra criterium. Het nieuwe instrument moet meerwaarde hebben ten opzichte van de huidige instrumenten in de Waaier, hetgeen betekent dat het:

- a. concreter en beter toegesneden is op een specifieke doelgroep dan de instrumenten die al in de Waaier zijn opgenomen
- b. op een andere wijze ervaringen van cliënten ophaalt dan het geval is bij instrumenten die al in de Waaier zitten.

2. Beoordeling

De commissie waardeert uw inzending van Askemo voor toetreding tot de Waaier. Askemo is een digitaal instrument dat thematisch en kortcyclisch ervaringen ophaalt. De commissie ziet meerwaarde in de brede toegankelijkheid, waaronder de standaardvertaling in acht talen en de ondersteuning voor mensen met auditieve en visuele beperkingen, het gebruiksgemak voor organisaties en de inzet van AI-functionnalité voor het samenvatten en vertalen van feedback naar acties. Deze kenmerken maken het instrument laagdrempelig en toekomstgericht. Tegelijkertijd constateert de commissie dat Askemo tot nu toe slechts bij één organisatie daadwerkelijk is ingezet voor cliënten in de VG-sector. Daarmee is de toepassing bij cliënten nog in ontwikkeling en de koppeling met de zorgplancyclus nog onvoldoende uitgewerkt. Ook is het

²⁵ De commissie bestaat uit: Prof. dr. ir. Kees Ahaus, voorzitter | Prof. dr. Petri Embregts | Prof. dr. Hennie Boeije.
De commissie wordt bijgestaan door dr. Willemijn de Ridder, wetenschappelijk secretaris. Waarnemers zijn Peter Kruithof en Annemarie Peters-Bartraij, bureau VGN.

instrument nog niet gevalideerd voor cliënten met een verstandelijke beperking. Ook vraagt de commissie zich af of dit instrument zich voldoende richt op kwaliteit van bestaan, wat wel aan de basis ligt van cliëntervaringsinstrumenten. De commissie vindt dat het instrument in het algemeen nog te weinig gevoel voor de zorgpraktijk en de cliënt laat zien.

De commissie adviseert het bestuur van VGN daarom om uw instrument af te wijzen voor de Waaier 2026. In de informatie hieronder wordt de beoordeling nader toegelicht. De commissie realiseert zich dat dit een teleurstellende uitspraak kan zijn. De commissie moedigt evenwel verdere ontwikkeling van het instrument aan, zodat het in de toekomst wellicht wederom kan worden ingediend.

Conclusie

De commissie adviseert het bestuur VGN uw instrument af te wijzen voor de Waaier 2026.

3. Toelichting

Criterium 1 en 3 Zicht op individuele ervaringen en wensen

Askemo is een laagdrempelig instrument dat thematisch en cyclisch feedback ophaalt. De commissie waardeert de combinatie van de gebruiksvriendelijke schaalvragen en open toelichtingen, en ziet potentie in de korte, toegankelijke opzet. Tegelijkertijd is het instrument primair ontworpen voor medewerkers, wat bijvoorbeeld ook blijkt uit de theoretische onderbouwing. Er ontbreekt een duidelijke toelichting op de manier waarop antwoorden van cliënten met een verstandelijke beperking worden gebruikt op individueel niveau, bijvoorbeeld in het zorgplan of in een gesprek. In de voorbeeldvragenlijst wordt gesproken over volledige anonimiteit, wat niet verenigbaar is met dit criterium.

Tot slot waardeert de commissie dat het instrument standaard beschikbaar is in acht talen en toepassingen biedt voor mensen met auditieve en visuele beperkingen. Dankzij ondersteuning voor spraaksoftware, schermlezers en AI-vertaling is het instrument technisch goed toegankelijk voor deze doelgroepen. Dit vergroot de inclusiviteit en maakt het instrument breder inzetbaar.

Criterium 2 Inbedding in zorgplancycclus

In de rapportage staat dat Askemo gekoppeld kan worden aan reflectiemomenten, zoals zorgplanbesprekingen. De commissie ziet dat als een goede basis, maar mist concrete voorbeelden waarin duidelijk wordt hoe dit in de praktijk gebeurt. Wordt de feedback van cliënten daadwerkelijk besproken in het zorgplanoverleg? En hoe wordt geborgd dat dit gebeurt op individueel niveau?

Hoewel Askemo aangeeft dat het input kan leveren op vragen als “Wat gaat goed?” en “Wat vraagt aandacht?”, blijft de toelichting algemeen. Er is geen nadere uitwerking van de wijze waarop de koppeling met de zorgplancycclus plaatsvindt, noch hoe dit structureel wordt geborgd in de praktijk. De commissie adviseert Askemo om dit verder te concretiseren, zodat duidelijk wordt hoe het instrument bijdraagt aan persoonsgerichte zorg en het leren en verbeteren op individueel niveau.

Criterium 4 Aggregatie

Askemo biedt dashboards en aggregatie op team-, locatie- en organisatieniveau. De commissie ziet dat dit technisch goed is ingericht en dat dit aansluit bij het Kwaliteitskompas Gehandicaptenzorg, waarin cyclisch leren en verbeteren vanuit de leefwereld van cliënten centraal staat. Askemo ondersteunt dit door korte feedbackcycli en thematische reflectie, waarbij inzichten op verschillende niveaus gedeeld kunnen worden. De commissie vraagt zich wel af of gebruikers de korte feedbackcycli zullen gebruiken in de praktijk. Het instrument is volledig webgebaseerd en toegankelijk via de browser, zonder dat aanvullende software nodig is. Dit maakt het laagdrempelig en breed inzetbaar.

Daarnaast biedt Askemo AI-functionnalité waarmee feedback automatisch kan worden samengevat en vertaald naar actievoorstellen. De commissie ziet dit als een positieve toevoeging, zeker omdat AI bij uitstek geschikt is om patronen te herkennen in open antwoorden en deze te vertalen naar concrete verbeteracties. Daarbij moet de begrijpelijkheid in de gaten worden gehouden, zodat de teams ermee aan de slag kunnen. Aangezien de AI-toepassingen volledig binnen Askemo's infrastructuur zijn vormgegeven, is de privacy goed geborgd.

Criterium 5 *Continuïteit*

Askemo wordt al gebruikt door meer dan 170 organisaties, waaronder zorginstellingen, gemeenten en maatschappelijke organisaties. De commissie ziet dit als een sterke basis voor continuïteit en brede inzetbaarheid.

Tegelijkertijd constateert de commissie dat het instrument tot nu toe slechts bij één organisatie voor cliënten in de VG-sector is ingezet. De overige toepassingen betreffen vooral medewerkers en verwanten. Dit roept vragen op over de mate waarin Askemo al is ingebed in de praktijk van cliëntgerichte zorg, en over de beschikbaarheid van expertise en capaciteit voor verdere doorontwikkeling richting deze doelgroep. Aangezien de commissie niet de volledige lijst kon inzien, is dat moeilijk te beoordelen.

De commissie adviseert Askemo om de inzet bij cliënten verder uit te bouwen en te onderbouwen, zodat de continuïteit en inhoudelijke expertise ook voor deze toepassing gewaarborgd is.

Criterium 6 *Voorwaarden voor gebruik*

De commissie waardeert de ondersteuning via onboarding, workshops en een kennisbank. Tegelijkertijd is nog niet duidelijk wat er nodig is voor kwalitatief verantwoorde toepassing bij cliënten. Worden begeleiders toegerust om met de feedback van cliënten te werken? Is er scholing of instructie beschikbaar? Het feit dat Askemo via de browser werkt en geen installatie vereist, draagt bij aan de toegankelijkheid, maar zegt nog weinig over de inhoudelijke ondersteuning voor begeleiders, managers of bestuurders.

Criterium 7 en 8 *Betrouwbaarheid en Validiteit*

Het instrument is nog niet gevalideerd, en het is de commissie niet duidelijk hoe deze toetsing gaat plaatsvinden. Aangezien er pas een kleine groep cliënten is die Askemo gebruikt heeft, zal het wellicht even tijd kosten om voldoende data te verzamelen.

Askemo BV geeft aan dat validatie voor cliënten met een lichte verstandelijke beperking in ontwikkeling is. Dit wordt vormgegeven via pilots, gestructureerde feedbackcycli en afstemming met kwaliteitsadviseurs, verwanten en cliëntvertegenwoordigers. De commissie waardeert deze aanpak, maar benadrukt het belang van een concreet (statistisch) onderzoeksvoorstel en tijdspad, zodat duidelijk wordt hoe de validiteit en betrouwbaarheid van het instrument voor deze doelgroep wordt geborgd.

Extra criterium *Meerwaarde*

We hebben nog meer inzicht in toepassing van het instrument voor cliënten nodig om de meerwaarde ten opzichte van bestaande instrumenten in de Waaier te kunnen vaststellen. Het instrument is laagdrempelig inzetbaar voor diverse doelgroepen, waaronder mensen met auditieve en visuele beperkingen. De thematische opzet kan het geschikt maken voor regelmatige toepassing. Doordat Askemo modulair is opgebouwd, kan het instrument worden aangepast aan verschillende doelgroepen binnen dezelfde organisatie. De AI-functionnalité helpt organisaties om feedback snel te vertalen naar concrete acties, zonder dat aanvullende analysecapaciteit nodig is.

4. Hoe verder?

De VGN zorgt ervoor dat de bevindingen van de commissie van deskundigen over de Waaier wederom transparant gepubliceerd worden via de website. De VGN heeft afgelopen tijd gewerkt aan het verbeteren van de online informatievoorziening over de Waaier (o.a. vindbaarheid, soort informatie, links naar websites van ontwikkelaars). Hiermee hopen we de zorgorganisaties zo goed mogelijk te ondersteunen.

Conform de nieuwe beoordelingscyclus vindt in 2026 geen beoordeling van instrumenten in de Waaier plaats. In plaats daarvan organiseert de commissie opnieuw een Tweedaagse voor een inhoudelijke verdieping met ontwikkelaars en gebruikers van hun instrument. Deze Tweedaagse zal plaatsvinden op **maandag 12 en dinsdag 13 oktober 2026**. Meer informatie over de exacte planning, agendapunten en eventuele voorbereiding volgt later.

In 2027 vindt de beoordeling van instrumenten in categorie II plaats en in 2028 de beoordeling van instrumenten in categorie I. Ook blijft het in 2026 mogelijk om nieuwe instrumenten in te dienen. De exacte planning en formats ontvangt u tijdig.